

ת"פ 20274/12/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 20274-12-14 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כב' השופט אילן סלע
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי),
ע"י עו"ד אפרת פילזר

נגד

פלוני

הנאשם

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד הדס עמיר

הנאשם

מתורגמנית בית המשפט לשפה האנגלית, גב' חן דארוויש

הכרעת דין

כתב האישום ותשובת הנאשם

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו 7 עבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); עבירת גניבה לפי סעיף 384 לחוק; 2 עבירות זיוף לפי סעיף 418 לחוק; 2 עבירות של שימוש במסמך מזויף לפי סעיף 420 לחוק; ו-4 עבירות של מרמה ערמה או תחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

2. לפי המתואר בכתב האישום, בין השנים 2011 ו-2013 הציג הנאשם מצגי שווא וטענות כזב בפני אנשים שונים בכוונה להונות אותם ולקבל מהם במרמה כספים.

האישום הראשון

3. באישום זה נטען, כי במהלך חודש מאי 2011 הכיר הנאשם את מר מרדכי קליימן והתפתחו ביניהם קשרי ידידות. הנאשם סיפר למר קליימן כי הוא עובד כסוכן מיוחד מטעם האיחוד האירופי, וכי הוא מומחה בנושא הלבנת הון.

עמוד 1

הוא הציע למר קליימן להקים עמו חברה אשר תיתן ייעוץ ביטחוני לבנקים ולגופים פיננסיים לאיתור מעשי הונאה, כל זאת בכוונה להונות את מר קליימן וביודעו שאין בדבריו אמת. בעקבות מצג השווא, העביר מר קליימן לנאשם בחודשים יולי 2011 ופברואר 2012 סך של 24,500 ₪, חלקו בחברה שעתידה לקום. על מנת לרכוש את אמונו של מר קליימן מסר לו הנאשם המחאה בסכום דומה. החברה לא נפתחה והכסף לא הוחזר למר קליימן (להלן: "האישום הראשון").

האישום השני

4. באישום זה נטען, כי במהלך חודש נובמבר 2011, סיפר מר קליימן לנאשם כי הוא אינו מרוצה מהתשואות אותן הוא מקבל בחשבונות הבנק שלו. בתגובה, אמר הנאשם למר קליימן, בכזב, כי הוא בעל ידע כלכלי נרחב וכי הוא מתעסק בהשקעות בחו"ל מהן הוא מרוויח תשואה של כ-5% בחודש. הוא הציע למר קליימן לפתוח חשבון השקעה בחו"ל, שיהיה משותף לשניהם, וכנגד כל סכום שמר קליימן ישקיע בחשבון המשותף, הוא ישקיע סכום זהה. בהתאם לכך, נחתם הסכם בין הנאשם ומר קליימן ביום 23.11.11, במסגרתו התחייב הנאשם, בכזב, לפתוח עבורו ועבור מר קליימן חשבונות סחר להשקעות במטבע חוץ ובניירות ערך וסחורות, ולהשקיע, במקביל להשקעות של מר קליימן, סכומים מקבילים ממקורותיו העצמיים. כן התחייב הנאשם, כי במידה וההשקעות לא יניבו רווחים, יחזיר הנאשם למר קליימן, את מלוא סכום קרן ההשקעה המקורית, בצירוף הצמדה וריבית. הנאשם פתח על שמו חשבון בבנק ירושלים ואמר למר קליימן, בכזב, כי יהיה לו ייפוי כוח לפעול בחשבון הבנק. עוד אמר הנאשם למר קליימן, כי כספים מחשבון הבנק יועברו לחשבונות אחרים של הנאשם לצורך פעילות ההשקעה והוא יעביר כספים ורווחים שיקבל לחשבון המשותף. על סמך מצגי כזב אלו העביר מר קליימן ביום 24.11.11 סך של 200,000 ₪ לחשבון הבנק של הנאשם. בחודשים שלאחר מכן הציג הנאשם, בכזב, בפני מר קליימן מסמכים המעידים לכאורה על התשואות שהושגו בהשקעות ועל הסכום שכביכול נצבר לזכותו של קליימן, ביודעו שאין הדבר כן ובכוונה להונות. בעקבות כך, העביר מר קליימן לחשבון הבנק של הנאשם ביום 5.03.12 סך נוסף של 40,000 ₪. כאשר פנה מר קליימן לנאשם וביקש את כספו בחזרה, ציין הנאשם בפניו, כי לצורך זה עליו לקבל ממנו פנייה בכתב. הנאשם ניסח את המכתב, בו ציין, בכזב, כי הרווחים בחשבונות בהם הוא השקיע את הכספים הגיעו לסך של 271,366.36 ₪ וכי מר קליימן מעוניין במשיכת כספים אלו. מר קליימן חתם על מסמך זה, אך הנאשם לא החזיר למר קליימן כספים אלו (להלן: "האישום השני").

האישום השלישי

5. באישום זה נטען, כי במסגרת היחסים שבין הנאשם ומר קליימן, אמר הנאשם למר קליימן, בכזב, כי ביכולתו לארגן לו דרכון דיפלומטי וכי הדבר כרוך בעלות של 48,000 דולר. בעקבות מצג השווא, העביר מר קליימן לנאשם סך של 48,000 דולר במזומן. הנאשם לא פעל להשגת דרכון דיפלומטי עבור מר קליימן ולא החזיר לו את כספו (להלן: "האישום השלישי").

האישום הרביעי

6. אישום זה עוסק במתלונן אחר ובו נטען, כי בתחילת שנת 2013 הכיר מר קלייב גוליאן מנדיק את הנאשם. באחד המפגשים ביניהם, התלונן מר מנדיק בפני הנאשם על שערי החליפין הגבוהים שהוא מקבל עבור הכסף שבידו. הנאשם עשה מספר שיחות טלפון והציע, בכזב, למר מנדיק שער חליפין הגבוה בכ-20%. בעקבות כך, מסר מר מנדיק לנאשם סכום של 1,200 לירות שטרלינג. סמוך לאחר מכן, ובאותו היום, מסר הנאשם למתלונן סכום בשקלים בהתאם

לשער שהציע. בהמשך, מסר מר מנדיק לנאשם סכום נוסף של כ-4,500-5,000 לירות שטרלינג. בתמורה לכך ולבקשת מר מנדיק, מסר הנאשם למר מנדיק כבטוחות ארבעה שיקים בסכום מצטבר של 31,057 ₪ ושעון מזויף תוך שהוא מציג בפני מר מנדיק מצג שווא לפיו מדובר בשעון רולקס. ביום 4.03.13, ולאחר שהנאשם לא החזיר את הכספים למר מנדיק, הפקיד מר מנדיק את השיק הראשון מתוך ארבעת השיקים שקיבל מהנאשם והשיק חולל, מסיבה שהחשבון מוגבל (להלן: "האישום הרביעי").

האישום החמישי

7. אישום זה עוסק במתלונן נוסף, שלישי, ובו נטען, כי בתאריך שאינו ידוע במדויק, לקח הנאשם שני שיקים השייכים למר פיטר קוסטלו, ללא רשותו וללא ידיעתו של מר קוסטלו. לאחר מכן, מילא הנאשם את הסכומים בשיקים את שורת התאריך וחתם בכזב כאילו מדובר בחתימתו של מר קוסטלו. בשיק הראשון רשם הנאשם סך של 8,750 ₪ ואת התאריך 20.10.13 (להלן: "השיק הראשון"), ובשיק השני רשם הנאשם סך של 9,700 ₪ ואת התאריך 30.10.13 (להלן: "השיק השני"). בסמוך לכך, פנה הנאשם למר ואיל אבו אלהוא (להלן: "מר ואיל") וביקש ממנו לפרוט בעבור את השיק הראשון, תוך שהוא אומר לו, בכזב, כי מדובר בשיק השייך לתייר אמריקאי שחייב לו כסף. מר ואיל הסכים, והנאשם נתן לו את השיק הראשון יחד עם צילום דרכון של מר קוסטלו. ביום 23.10.11 פדה ואיל את השיק הראשון בסניף של "חברת דענא לחלפנות" (להלן: "חברת דענא") ביריחו, קיבל לידו סך של 8,670 ₪ והעבירו לנאשם. בחלוף כשבוע, פנה הנאשם פעם נוספת למר ואיל וביקש ממנו לפרוט שיק נוסף באותה שיטה ותוך שהנאשם מסתמך על אותו מצג שווא. מר ואיל הסכים, והנאשם מסר לו את השיק השני. ביום 31.10.11 פדה מר ואיל את השיק השני בסניף של חברת דענא במזרח ירושלים, קיבל לידו סך של 9,670 ₪ והעביר אותו לנאשם. מר קוסטלו ביטל את שני השיקים, ובעקבות כך חברת דענא לא קיבלה את התמורה עבור שני השיקים (להלן: "האישום החמישי").

האישום השישי

8. באישום זה, העוסק במתלונן נוסף, רביעי, נטען, כי בין הנאשם ומר אדוארד ריבואה, אזרח צרפת המבקר מעת לעת בישראל, נרקמו יחסי חברות, לאחר שמר ריבואה התגורר במהלך ביקוריו בארץ בשכנות לדירת הנאשם. במסגרת היכרות זו, סיפר הנאשם למר ריבואה בכזב כי הוא עובד כחלפן כספים וכברוקר עבור חברה בחו"ל וכי הוא מנהל חברה העוסקת בפיננסים. הוא הציע למר ריבואה להמיר עבורו מטבע חוץ בשער חליפין הגבוה משער החליפין בבנק, וזאת בידועו שאין הדבר כן ובכוונה להונות. בעקבות מצגי השווא, מסר מר ריבואה לנאשם ביום 5.09.12 סך של 3,000 לירות שטרלינג וסך נוסף של 6,954.70 ₪. כבטוחה עבור הכסף נתן הנאשם למר ריבואה שיק המשוך מחשבונו על סך של 33,261 ₪. בהמשך סיכמו השניים כי הנאשם ישלם את התמורה למר ריבואה במספר תשלומים, וזאת כאשר אין בכוונת הנאשם להמיר את הכספים או להחזירם למר ריבואה. החל מיום 15.06.13 פנה מר ריבואה פעמים רבות לנאשם, אך הנאשם לא שילם לו דבר, מלבד 1,000 ₪.

האישום השביעי

9. באישום זה נטען, כי במהלך השנים 2011 ו-2015 קיבל הנאשם תקבולים בסך כולל של 782,426 ₪ ולא הודיע לרשות המיסים על קבלת תקבולים אלו, לא ניהל ספרים כנדרש על פי פקודת מס הכנסה ולא שילם את המס שהיה חייב לשלם בגין תקבולים אלו (להלן: "האישום השביעי").

הנאשם כפר במיוחס לו.

10. לדבריו, מדובר בסכסוכים כספיים עם המתלוננים השונים, שמקומם בהליך אזרחי ולא פלילי. הוא ציין, כי עסק בעבר כיועץ למספר חברות בחו"ל, בתחום השקעות פיננסיות ואיתור מעשי הונאה, והכיר מספר ברוקרים באמצעותם ביצע השקעות כספיות בכספיו, אשר בתחילה הניבו פירות. לעיתים, הוא היה מצרף להשקעות אלו גם כספים של אחרים, ביניהם אלו המפורטים בכתב האישום. המתלוננים הם אלו שפנו אליו, לאחר ששמעו ונכחו בעסקאות המבוצעות על ידו והרווחים שהוא עשה. לדבריו, בהשקעות שפורטו בכתב האישום, הוא זה שנפל כקורבן, מול הגורם שהכספים שפורטו בכתב האישום הושקעו אצלו, וגם הוא הפסיד כספים אצל אותו גורם. חרף זאת, הוא הבטיח למתלוננים לעשות מאמץ להשבת כספיהם וכך אכן עשה. בחודש אפריל 2015 הוא גייס סך של 650,000 ₪, שמתוכם התכוון למסור למתלוננים את המגיע להם, אך כספים אלו נתפסו על ידי המכס בארץ. מתוך כספים אלו עוקל והועבר למר קליימן, סך של 578,000 ₪.

11. הנאשם שלל כי הציג מצגי שווא בפני מי מהמתלוננים. לדבריו, הוא לא הציג עצמו כברוקר, ואך טען בפניהם שהוא משקיע את כספיו בכל מיני אפיקי השקעות. הוא הציג עצמו כסוכן מטעם האיחוד האירופאי, וטען שהיה לו חוזה עבודה כמומחה חיצוני מול משרד המשפטים בהולנד, וכיועץ השקעות מורכבות.

12. ביחס לאישום הראשון, אישר הנאשם, כי הציע למר קליימן להקים יחד עמו חברה אשר תיתן יעוץ לגורמים פיננסיים לאיתור מעשי הונאה, אך לא הייתה בכך כל כוונה להונות. הוא גם אישר כי קיבל ממר קליימן המחאה בסך של 24,500 ₪.

13. גם לגבי האישום שני, הכחיש הנאשם כי הציג מצגי שווא בפני מר קליימן. הוא אישר כי אכן הציע למר קליימן השקעה משותפת, לאור הצלחתו ברכישת מטבע זר וכישלונו של מר קליימן בהשקעותיו בחברת מיטב דש. הוא גם אישר כי הם חתמו על הסכם מפורט, אך צוין בו במפורש אודות אפשרות של רכישת מטבע זר מגורמים העוסקים בתחום. הנאשם אישר כי פתח חשבון בבנק ירושלים וכי הפקיד בו סך של 200,000 ₪ שקיבל ממר קליימן. לדבריו, כספים אלו בצירוף הכספים שלו הושקעו אצל אדם שבאמצעותו ביצע רכישות של מטבע זר באותה תקופה, ושהניבו פירות. הוא ציין כי העביר למר קליימן את הדוחות שקיבל מאותו גורם, אך חרף מכתב הדרשה של מר קליימן לקבלת הכספים, אותו אדם לא העביר את הכספים. במהלך השנים, נעשו מאמצים מצדו של הנאשם להגיע להסדר ביחס להחזר הסכומים.

14. לגבי האישום השלישי, אישר הנאשם כי הוא אכן הציע למר קליימן לארגן לו דרכון דיפלומטי, באמצעות גורם מחו"ל. הוא אישר כי קיבל את הכספים על מנת להעבירם לאותו גורם, וכך הוא עשה. הוא פעל להוצאת הדרכון, אך הדרכון לא התקבל מאותו גורם.

15. באשר לאישום הרביעי, הנאשם אישר כי קיבל ממר מנדיק את הכספים כפי שמתואר בכתב האישום והוא השקיע אותם יחד עם כספים שלו אצל אחרים. מר מנדיק עשה רווחים מהשקעה זו בתחילה. בסופו של דבר, העסקה מול אותו גורם כשלה, אך הוא התחייב בפני מר מנדיק כי יפעל להשבת כספיו.

16. באשר לאישום החמישי, כפר הנאשם בכל המיוחס לו, ושלל כי נטל שיקים השייכים למר קוסטלו וכן שלל כי

מילא שיקים מעין אלו במטרה לפרוע אותם.

17. לגבי האישום השישי טען הנאשם, כי הוא אכן קיבל כספים ממר ריבואה, השקיע אותם אצל גורם כלשהו, אך הוא עצמו נפל קרבן ביחס לאותו גורם. גם במקרה זה הוא הבטיח למר ריבואה כי יפעל להשבת כספו.

18. לגבי האישום השביעי, הנאשם כפר בעבירות המס שיוחסו לו. לדבריו, אין במקרה זה חובת דיווח ולא חובת ניהול כספים. שכן, אין מדובר בעסק כי אם בהשקעת כספים באפיקי השקעה שונים.

המסכת הראייתית - פרשת התביעה

19. המאשימה הצטיידה עם עדויות המתלוננים: מר קליימן, מר מנדיק, מר קוסטלו, ומר ריבואה. כן העידו מטעמה מר ואיל שלפי הטענה קיבל מהנאשם את שני השיקים של מר קוסטלו ומסר אותם לפריטה, חוקר המשטרה נתנאל קסדו שגבה את הודעתו של מר קוסטלו, ומר דניאל שמעיה, חוקר מס הכנסה שגבה את הודעות הנאשם. כפי שיפורט להלן, לבקשת הנאשם, כל העדים הללו העידו פעם נוספת עוד בטרם החלה פרשת ההגנה.

20. בנוסף, העידו עדים נוספים שהמאשימה וויתרה עליהם, אך הנאשם עמד על חקירתם. בין עדים אלו ניתן למנות את השוטר אייל רון מיחידת ההונאה של מחוז ירושלים, רכז המודיעין השוטר עודד הכהן, השוטרת אלינה קלאוזני שגבתה את תלונתו של מר ריבואה, השוטרת אודליה חכמון שגבתה את תלונתו של מר קליימן, חוקרי מס הכנסה גב' נטע גמליאל ומר דוד דחליקה, ומר רועי אינדיק ממחלקת חקירות במכס ומע"מ ירושלים.

עדויות של מר קליימן

21. מר קליימן סיפר על מערכת היחסים בינו ובין הנאשם, אשר החלה בפגישה אקראית ביניהם בחנות מחשבים. הוא הבחין בנאשם שהרכיב שם מחשב שנראה לו כמחשב מיוחד מאוד. כשפגש אותו בחנות פעם נוספת, הוא סיפר לנאשם על כוונתו להרכיב בביתו סימולטור טיסה על מנת שהוא יוכל להדריך קורסי טיסה. הנאשם הציע לו את עזרתו, ונאות להרכיב את המחשב בביתו. לשם כך, הנאשם הגיע בתדירות גבוהה לביתו, ליווה אותו לחנות מחשבים כדי לרכוש רכיבים ותוכנות עבור המחשב וכל זאת ללא תמורה כספית. מר קליימן ציין, כי הנאשם אמר לו כי הוא עושה לו את העבודה ללא תמורה בשל היותו חבר שלו. לאדם אחר, כך אמר, הוא היה עושה עבודה זו רק בתמורה. הרכבת המחשב נמשכה חודשים רבים ולדברי מר קליימן, עד היום היא לא נסתיימה. כיום, לאחר השקעה של כ- 60,000 ₪, המחשב עדיין אינו עובד והוא מוטל בביתו כאבן שאין לה הפוכין.

22. לדברי מר קליימן מערכת היחסים שנוצרה בעקבות הרכבת המחשב בביתו, הלכה והתהדקה והאמון הלך והתעצם. הנאשם הפך להיות בן בית רצוי בביתו, והדברים הגיעו לידי כך שהוא סמך על הנאשם והותיר אותו לבדו במשך שעות בביתו. מר קליימן הוסיף וסיפר, כי החברות ביניהם הלכה והתעצמה, והם היו מבליים הרבה ביחד. הנאשם סיפר לו שאמו יהודייה, ועל כן לקראת יום הכיפורים, הוא רכש עבור הנאשם מקום בבית הכנסת. הנאשם הציג בפניו את מומחיותו בנושאים רבים. כך הציג עצמו כבעל תואר שני בבנקאות, מומחה בהשקעות כספיים, מומחה ויועץ בנושאים פיננסיים והלבנת הון, מומחה בחוקי בנקאות ובהעברות כספים בינלאומיות. הנאשם סיפר לו כי הוא דובר חמש שפות ברמת שפת-אם (הונגרית, הולנדית, אנגלית, גרמנית וצרפתית). והוא הציג עצמו כעובד ארגון של המשטרה החשאית בגרמניה, וכסוכן מיוחד של האיחוד האירופאי. כן סיפר לו, כי הוא מחזיק בדרכונים משלוש מדינות, כאשר אחד מהם

הוא דרכון דיפלומטי.

23. עוד במסגרת יחסי החברות של הנאשם ומר קליימן, שהלכו והתעצמו, הם נפגשו בתדירות גבוהה, אכלו במסעדות וסעדו יחד בארוחות משותפות אצל חבריו של מר קליימן. ברם, לטענתו של מר קליימן, בעוד שהוא סבר שהם אכן חברים טובים, הנאשם ניצל את יחסי החברות לטובתו. הוא ביקש ממנו להתלוות אליו לקנות אופנוע הנדרש לו לצורך נסיעותיו כדי לקדם את הקמת החברה. הם נסעו למשרד מכירות של חברת הונדה, שם ראה הנאשם אופנוע שמצא חן בעיניו שעלותו הייתה ₪ 74,000. הנאשם שילם מקדמה בסך של 2,000 ₪, וביקש ממר קליימן לשלם בכרטיס אשראי את היתרה ב-36 תשלומים של 2,000 ₪ כל אחד. לשאלתו, מדוע הוא זה שצריך לשלם עבור אופנוע שהוא רוכש עבור עצמו, כשיש לו ממון רב, השיב לו הנאשם, כי הוא מעוניין להשאיר את הכסף הגדול להקמת החברה שהם יקימו יחדיו. מר קליימן ציין, כי הוא לא רצה לשלם עבור האופנוע, אך הרגיש לדבריו "שהוא מושקע אצל הנאשם בהרבה כסף", כפי שיפורט להלן, "ויש סיכוי שמכל הסיפור הזה יצא לו רק טוב, והוא יהפוך למיליונר". הוא שילם עבור האופנוע, אך גם דאג לכך שרישיון האופנוע יהיה רשום על שמו. גם תשלום זה לא השיב לו הנאשם עד היום, למעט סך של בין 6,000 ₪ ל-12,000 ₪.

24. מר קליימן הוסיף וסיפר בעדותו, אודות שתי הלוואות נוספת שנתן לנאשם בשנת 2012, לצורך תשלום שכר דירה, ואודות כסף שהוא מסר לנאשם לבקשתו, עבור נסיעה לגרמניה וטיפול באביו - שלא הושבו לו. מר קליימן הוסיף כי בתקופת חברותם הנאשם סיפר לו סיפורים מסיפורים שונים. כך, למשל, עת טסו יחדיו לגרמניה ביום 25.03.12, על חשבון מר קליימן, סיפר לו הנאשם כי מטרת הנסיעה היא מתן עדות במשפט של עבריין מאוד בכיר בגרמניה, וכי זו הזדמנות לראות את הבנק בו מתנהל חשבון ההשקעות המשותף שלהם ואת חבריו מהמשטרה החשאית הגרמנית. סיפורים שלא זכו למימוש. מר קליימן הוסיף וסיפר כי עם שובם לישראל, נאמר לו בביקורת הדרכונים כי הנאשם נוסע באשרת תייר שפג תוקפה וכי אין כל רישום על כך שהנאשם עולה חדש כפי שהוא ציין בפני מר קליימן. גם כשהלכו יחדיו למשרד הפנים לסידור מעמדו של הנאשם, הוא שמע מאחת הפקידות כי הנאשם אינו מצוי בהליך של עולה חדש וכי הוא נמצא בישראל באופן לא חוקי. אז, לטענת מר קליימן, הוא החל לחשוש בנאשם ולחשוש שכספו לא יוחזר לו.

25. לאחר דברי רקע אלו אודות יחסיו עם הנאשם, סיפר מר קליימן את גרסתו לאירועים המפורטים באישומים הראשון, השני והשלישי בכתב האישום.

האישום הראשון

26. מר קליימן הוסיף וסיפר, כי לאחר שהנאשם רכש את אמונו, תוך כדי שהוא מגלה מומחיות בנושאים פיננסיים רבים, הוא הציע לו להקים יחד איתו חברה בשם BHI, שתעסוק במתן ייעוץ בענייני הלבנת הון ונושאים פיננסיים נוספים לגופים ביטחוניים, גופי ממשל, רשויות מס, בנקים ומוסדות. לדבריו, הנאשם הצליח לשכנע אותו ברצינות כוונותיו, והציע לו להיות שותף ב-35% מהמניות ולכהן כסמנכ"ל החברה, ואילו הנאשם יכהן כמנכ"ל ויחזיק ב-65% מהמניות. לשם רכישת מניות השליטה, הוא מסר לנאשם, ביום 11.07.11, שיק על סך 14,000 ₪, וביום 12.02.11 שיק נוסף על סך של 10,500 ₪ (ת/3). הנאשם מסר לו שיק נגדי על סך 24,500 ₪ ששימש כמעין בטוחה (ת/3). הנאשם פדה את השיקים שנמסרו לו עבור קניית מניות השליטה בחברה (ת/3). הוא עצמו, המתין עם פדיית השיק הנגדי, אך בסופו של דבר לא קיבל מהנאשם דבר.

האישום השני

27. עוד סיפר מר קליימן, כי בתקופת חברותם, הוא סיפר לנאשם על כסף רב, כ-800,000 ₪, שהוא הפסיד במפולת המניות בשנת 2008. הנאשם הציע לו השקעה בה ניתן רק להרוויח, תוך שהוא מצוין בפניו כי הוא נחשב לאחד מחמשת האנשים המומחים בעולם בנושא השקעות פיננסיות. הנאשם הציע לו להשקיע יחד עמו סך של 200,000 ₪, כל אחד, והוא יקבל תשואה שנתית של לפחות 10%. הנאשם ציין בפניו, כי גם אם יקרה אירוע דרסטי, והנאשם יפסיד את כל הכסף בהשקעה זו, ההפסד כולו ייפול על כתפיו (של הנאשם), והוא, מר קליימן, יקבל את השקעתו בחזרה בתוספת ריבית (170,000 ₪ בריבית בשיעור 5% ו-30,000 ₪ בריבית בשיעור 3%). מר קליימן סיפר כי הוא הסכים להצעה, והוא והנאשם חתמו על מסמך בפני עו"ד זריפי ביום 23.11.11, בו הצהיר הנאשם שהוא בעל רישיון להשקעות, יש לו הכישורים למתן ייעוץ פיננסי, והוא מתחייב לפתוח שני חשבונות סחר, ולקנות עבורו תיק השקעות המתאים לצרכיו (ת/4). הנאשם התחייב להפקיד גם הוא 200,000 ₪ בחשבון ההשקעות. ואכן, הנאשם פתח חשבון עו"ש בבנק ירושלים, ולחשבון זה העביר מר קליימן 200,000 ₪ מחשבונו הפרטי (ת/5). מאוחר יותר הוא הוסיף והפקיד לחשבון הנאשם עוד 39,480 ₪ לטובת תיק ההשקעות שלו (ת/6 וראו גם: ת/10). מר קליימן ציין כי מבחינתו, היה מדובר בעסקה מוצלחת ביותר, בה הוא רק יכול היה להרוויח. כדי לבסס את האמון שלו בו, מסר לו הנאשם דפי חשבון המוכיחים שהיו רק רווחים: ביום 1.12.11 היה בחשבון סך של 206,867 ₪; ביום 29.12.11 היה סך של 221,448 ₪; וביום 27.06.12 היה סך של 271,366 ₪ (ת/7). ואולם, כשהוא ביקש מהנאשם, בחודש יוני 2012, את כספי ההשקעה, טען בפניו הנאשם כי אם הוא ימשוך את כספי ההשקעה בשלב זה, הוא יפסיד את כל הרווחים שצבר מהריבית, בשל תשלום "קנס שבירה". הנאשם הציע לו למשוך את כספי ההשקעה תוך חלוקתם למספר חלקים, באופן שהוא לא יפסיד את הרווחים. מר קליימן ציין כי הוא הסכים לכל דרך של משיכה, ובלבד שיקבל את כספי ההשקעה חזרה. אך עד היום הוא לא קיבל את השקעתו בחזרה.

האישום השלישי

28. מר קליימן הוסיף וסיפר, כי במסגרת תכנון הקמת החברה בה הם היו אמורים להיות שותפים, הנאשם סיפר לו, שהעבודה תצריך נסיעות רבות לחו"ל. הוא שאל את הנאשם אם הוא יכול לסדר גם עבורו דרכון דיפלומטי, כדי לחסוך את זמני ההמתנה בנסיעותיהם לחו"ל. הנאשם אמר לו כי הוא ידבר עם חבריו, וחזר עם תשובה, כי הוא אכן יכול להשיג עבורו דרכון דיפלומטי. הנאשם ציין בפניו, כי בדרך כלל עלותו של דרכון כזה נעה בין 50,000 ל-60,000 דולר, אבל עבורו הוא יוכל להשיג את הדרכון בסכום שבין 25,000 ל-30,000 דולר. ההצעה קסמה למר קליימן ונכח חברותו עם הנאשם הוא לא חשד במאומה. הוא סבר, כי נוכח קשריו המיוחדים של הנאשם במטרה החשאית הגרמנית ובאיחוד האירופי, הוא יוכל לקבל דרכון דיפלומטי. הנאשם מסר למר קליימן מסמך, בו תועדו הסכומים שהוא שילם לנאשם עבור הדרכון הדיפלומטי, במסמך נרשם שדרכון דיפלומטי עולה בדרך כלל כ-65,000 דולר, אך הוא ישיג זאת למר קליימן "בטוטאל" בסך של 35,440 דולר" (ת/8). מר קליימן שילם לנאשם 35,000 דולר, ומאוחר יותר נדרש לשלם על הדרכון סך נוסף של 13,000 דולר באמתלות שונות. בסופו של יום, אפוא, מר קליימן העביר לנאשם עבור הדרכון הדיפלומטי סך של 48,000 דולר (ת/8). דרכון הוא לא קיבל וגם הכסף לא הוחזר לו.

עדותו של מר מנדיק - האישום הרביעי

29. מר מנדיק, עולה חדש בישראל משנת 2007, סיפר בעדותו, כי בכל חודש הוא נוסע ללונדון לצורכי עבודתו

כנהג מונית שם. בשובו ארצה עם לירות שטרלינג בריטיים הוא ממיר אותם בסוכנות להמרת מטבע. בשנת 2012 הוא פגש את הנאשם דרך חבר משותף, בשם תמיר. הוא התרשם שהנאשם הוא איש עסקים מכובד, שכן הנאשם הקפיד להיות לבוש תמיד בצורה מהודרת ותמיד היה לו הרבה כסף ל"בזבזים". במהלך המפגשים, הנאשם סיפר על עסקיו בלונדון, ועל כך שהוא דובר ארבע או חמש שפות. הנאשם גם סיפר לו שהוא מנסה להקים חברה בארץ, שתעסוק בעניינים הקשורים לכספים. בכל מפגש, הנאשם טרח לדווח לו שהעסקים מסתדרים טוב. החברות ביניהם הלכה והעמיקה. הוא, הנאשם והחבר המשותף היו יוצאים לבילויים משותפים שכללו בילוי במועדונים, ברים ומסעדות והם סעדו יחד סעודות שבת משותפות.

30. באחד מהמפגשים הללו, הציע לו הנאשם שער המרה טוב יותר בשקלים עבור הלירות שטרלינג שלו. מאחר שהוא התרשם לחיוב מהנאשם, הוא נתן לו סך של 300 לירות שטרלינג, כשהנאשם הבטיח לו שיעור המרה גבוה משיעור ההמרה שקיבל בסוכנות ההמרה. ההמרה הראשונה עברה בסדר, והנאשם עמד בהתחייבותו והשיג עבורו שער המרה טוב יותר.

31. בהזדמנות השנייה, הוא נתן לנאשם סך של 600 לירות שטרלינג להמרה. ואולם, בחלוף יומיים-שלושה, הנאשם בא לביתו ואמר לו שהוא זקוק לכמות גדולה יותר של לירות שטרלינג על מנת לקבל שער המרה טוב. בקשתו של הנאשם לתוספת של עוד 4,000 לירות שטרלינג עוררה אצלו חשד, והוא ביקש מהנאשם בטוחה. הוא אף הציע לנאשם שימסור לו את שעון ה"רולקס", אותו הנאשם ענד על ידו, כבטוחה (להלן: "השעון"). הנאשם טען כי ערך השעון גבוה בהרבה מסכום הכסף להמרה, אך מאחר והוא התעקש על קבלת בטוחה, הוא התחייב בפני הנאשם בכתב שהוא קיבל את השעון כבטוחה עבור הכסף. בסופו של יום, הוא נתן לנאשם סך של 5,000 לירות שטרלינג והנאשם מסר לו את השעון כבטוחה. באותו מעמד הוא מסר לנאשם מסמך המתעד את העברת הכסף ואת קבלת השעון (ת/15). מר מנדיק הוסיף, כי אמר לנאשם שאם הוא לא יחזיר לו את הכסף ביום שלמחרת כפי שהבטיח, הוא יגיש על כך תלונה במשטרה. ואכן, הנאשם לא החזיר את הכסף ביום שלמחרת, ואולם, ביום 7.03.13 הנאשם מסר לו 4 שיקים על סך של 31,057 ₪ (ת/14). הוא הזהיר את הנאשם, שאם לא יקבל חזרה את כספו תוך 14 ימים, הוא יפתח נגדו בהליכים ללא הודעה נוספת. שבועיים חלפו והוא לא שמע דבר מהנאשם, למרות ניסיונותיו להשיג אותו, בפלאפון ובדוא"ל. הנאשם גם דחה אותו בתירוצים משונים שכל מגמתם הייתה לדחותו.

32. מר מנדיק הוסיף, כי הפקיד שיק אחד מתוך ארבעת השיקים, אך השיק חולל בסיבת "אין כיסוי מספיק". את השעון, הוא הציג בפני סוכן שעוני "רולקס", על מנת שיאמוד את מחירו, ואז נודע לו מפיו של הסוכן, כי מדובר בשעון מזויף, ואין מדובר בשעון "רולקס". אז הוא הבין, כי מדובר היה בתרמית, הוא הגיש תלונה במשטרה ופנה לעורך דין שיטפל בעניין.

33. בחקירתו הנגדית, נדרש מר מנדיק לכך שבחקירתו במשטרה ביום 21.03.14 הוא ציין שנתן לנאשם 4,500 לירות שטרלינג ואילו במסמך (ת/15) נרשם כי הוא מסר לנאשם 3,000 לירות שטרלינג ועוד 1,200 לירות שטרלינג. מר מנדיק השיב כי הסכומים הנכונים הם הסכומים המופיעים בשיקים שנמסרו לו כנגד הכסף שהוא מסר לנאשם.

34. מר מנדיק גם נדרש לכך שבמסמך מיום 7.07.13 נרשם כי מדובר במסירת כספים לנאשם לצורך המרה, ואילו במסמך מיום 21.03.14 נרשם כי מדובר בהלוואה. מר מנדיק השיב כי הוא לא ידע מה המילה הנכונה שיש להשתמש בה, אך מדובר היה בהמרה ולא בהלוואה.

35. מר פיטר קוסטלו, הוא תושב ברוקלין בארה"ב, שם עבד בבנייה. הוא הגיע לישראל כדי לבדוק את אופציית העלייה לישראל, ופגש את הנאשם לראשונה, בחנות מחשבים ברחוב בן יהודה בירושלים, לשם הגיע על מנת לתקן את המחשב הנייד שלו. הנאשם החל לטפל במחשב הנייד שלו, וכלל לא היה ברור לו באותו רגע, אם הנאשם הוא עובד החנות. מאחר ובאותה עת, הוא לא דיבר את השפה העברית, היה לו נוח לשוחח עם הנאשם בשפה האנגלית, וכך נוצר הקשר ביניהם, וכבר באותה הזדמנות הם יצאו לשתות כוס קפה במקום סמוך. הנאשם סיפר לו כי הוא הגיע מגרמניה. הוא סיפר לו על המכוניות שהיו לו ועל האופניים היקרים שיש לו בגרמניה, וכן סיפר לו על השקעותיו הכספיות. מר קוסטלו סיפר, כי החל מפגישה זו הוא נתן אמון בנאשם, והם החלו לצאת ולבלות יחד. מר קוסטלו שיתף את הנאשם בבעיות ההתאקלמות שלו בישראל, ועל רצונו להישאר בארץ. קשרי הידידות ביניהם נמשכו כשלושה חודשים, בהם הנאשם היה מגיע לביתו כמעט מידי יום.

36. מר קוסטלו הוסיף וסיפר, כי בשלב מסוים, הנאשם הציע לו את עזרתו בהשגת וויזת עבודה. הוא הציע לו עבודה ואף הציע לו שהוא יתמוך בו. מר קוסטלו אמר לנאשם שהוא לא זקוק לעבודה, ואם ירצה יוכל להשיג עבודה בעצמו. הנאשם ביקש ממנו להשקיע כספים בחברת ההשקעות שלו, אך הוא סירב להצעה. במסגרת חברות זו, הנאשם ביקש ממנו לשלם עבור מחשב שהוא קנה לעצמו, והוא נענה לבקשתו ונתן לו כהלוואה סכום הקרוב ל-1,500 דולר לצורך רכישת המחשב. הכסף לא הושב לו מעולם.

37. מר קוסטלו הוסיף וסיפר, כי פעם אחת ביקש למשוך כסף מזומן מחשבון הבנק שלו, או אז, התברר לו שחשבונו נמצא בחריגה. הוא ביקש מהפקידה תדפיס פעולות האחרונות, והוא הבחין בשני שיקים שלא נכתבו על ידו. הוא הופנה על ידי הבנק למשטרה. כשהגיע למשטרה להגיש תלונה הוא נשאל אם הוא מכיר את הנאשם והוא השיב בחיוב, אך ציין כי הוא מעולם לא מסר לו שיק. מר קוסטלו הוסיף כי באותה תקופה הוא כלל לא השתמש בשיקים, מאחר ולא ידע עברית ולמעשה גם הוא לא נדרש לשימוש בשיקים. לדברי מר קוסטלו, רק הנאשם היה יכול לגנוב אותם מפנקס השיקים שלו, כיוון שבאותו זמן, לא היה לו קשר עם אנשים אחרים. הנאשם היה מגיע לביתו כמעט מידי יום, והוא ידע שהוא מחזיק בפנקס שיקים. עוד ציין מר קוסטלו, כי הוא לא נהג להשתמש בשיקים, והוא עשה שימוש בשיקים רק בתחילת שהותו בישראל כששילם עבור שכירות דירתו ולרופא השיניים שטיפל בו. לצד זאת הוא גם אישר כי היה פעם בעבר שהוא מסר שיק לנאשם אך נרשם עליו שהוא מבוטל. באותה הזדמנות הוא גם מסר לידי הנאשם צילום של הדרכון שלו. מר קוסטלו ציין כי כאשר סיפר לנאשם על כוונתו להגיש תלונה במשטרה בעניין השיקים, פניו נפל, והוא אמר לו שלא ילך למשטרה.

38. לדבריו של מר קוסטלו, בחקירתו במשטרה צוין לפני תחילה שמו של מר ואיל, והוא השיב כי הוא אינו מכיר אותו, ולאחר מכן ציין החוקר בפניו את שמו של הנאשם, והוא אישר באזני החוקר כי הוא אכן מכיר את הנאשם. מר קוסטלו עמד על כך שהוא לא מכיר את מר ואיל ומעולם לא מסר לידי שיקים.

39. בקשר לאיטום זה, הצטיידה המאשימה גם עם עדותו של מר מוהנה חאמד, עובד חברת דענא במזרח ירושלים. הוא ציין כי לחברת דענא שני סניפים, האחד במזרח ירושלים והשני ביריחו, וכי החברה עוסקת בהמרת מטבע חוץ ובניכיון שקים. מר חאמד סיפר כי התקשר אליו מכר בשם איברהים אבו דיאב וציין בפניו כי הוא שולח אליו אדם עם שיק

ונתבקש לפרעו במזומן. אותו אדם, בשם ואיל אבו אלהוא, הגיע לסניף ביריחו מסר את השיק וקיבל תמורתו כסף מזומן. בחלוף מספר ימים אותו אדם הגיע עם שיק נוסף, הפעם לסניף במזרח ירושלים, וגם עבורו, החברה נתנה לו מזומן. רק לאחר מכן, התברר כי השיק הראשון חזר, ובמקביל התקשרו אליו מהמטרה ואמרו לו כי השיקים גנובים. הוא התקשר למר ואיל ושאל אותו מהיכן קיבל את השיקים. מר ואיל אמר לו כי הוא השכיר דירה וקיבל את השיקים מהדייר. תחילה סיפר, כי מר ואיל לא מסר לו את שמו של הדייר, אך לאחר שזכרנו רוענן מתוך הודעתו במטרה, הוא ציין כי מר ואיל אמר לו שלדייר קוראים....(הנאשם). הוא גם מסר לו עותק צילום דרכונו של מר קוסטלו (ת/48). מר חאמד אישר, שהשיק מיום 30.10.13 על סך של 9,700 ₪ הנושא את השם פיטר קוסטלו (ת/46), כמו גם השיק מיום 20.10.13 על סך של 8,750 ₪ הנושא אף הוא את שמו של פיטר קוסטלו (ת/47), הם שני השיקים שמר ואיל הביא לחברה שבבעלותו לצורך פריטה. בסופו של יום מר ואיל שילם להם את שווי השיק, אך הדבר לקח זמן רב, אולי אף יותר משנה.

40. מר ואיל אבו אלהוא זומן גם הוא על ידי המאשימה למתן עדות. בעדותו בבית המשפט הוא סיפר כי זומן למסירת הדעה במטרה והתייצב לשם כך מספר פעמים. הוא אישר את חתימתו על ההודעה, אך טען כי אינו זוכר דבר מהחקירה. גם לגופו של עניין הוא טען כי אינו זוכר דבר, ואף טען כי כלל אינו מכיר את הנאשם. כשהוצגה לו הודעתו בה סיפר על היכרותו עם הנאשם השיב כי הוא אלכוהוליסט במשך 25 שנה ואינו זוכר דבר. בנסיבות אלו, הוכרז על העד כעד עוין והודעתו (ת/45) הוגשה לפי סעיף 10א' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. בחקירתו הנגדית ציין, כי מעולם לא פתח חשבון בנק, ושלל כי מסר שיקים לחלפן כספים כלשהו. גם את השם קוסטלו הוא טען כי אינו מכיר, וציין כי יש משקה בירה בשם זה.

עדותו של מר ריבואה - האישום השישי

41. מד אדוארד ריבואה, מתגורר ככלל בפריס, ומחזיק דירה בירושלים בסמיכות למקום מגוריו של הנאשם. הוא סיפר כי פגש את הנאשם בשנת 2013 בבית קפה. הנאשם ששוחח עמו בצרפתית הציג עצמו כשותף בחברת השקעות בשוויץ והציע לו שער המרה טוב יותר מזה שהוא הכיר. כך, הוא הציע לו לקבל סך של 36,000 ₪ במקום סך של 33,000 ₪ שהוא הצליח להשיג. הם הלכו יחד לבנק בו התנהל חשבוננו, הוא משך כסף ומסר לנאשם. בסך הכול הוא מסר לנאשם כסף בשווי 32,000 ₪, חלקו במטבע אנגלי וחלקו בשקלים. בתמורה הנאשם מסר לו שיק (ת/19), שחזר בשל אי כיסוי מספיק. מר ריבואה הצביע על מסמך שנוסח על ידי הנאשם ונחתם מתחת לבניין בו הם מתגוררים (ת/18). במסמך פורטו שני תאריכים בהם היה על הנאשם להחזיר לו את הכסף. הוא הצביע על כך שמתחת לשמו של הנאשם מצוין מקום עבודתו של הנאשם, כפי שהוא מסר לו באותה עת, בשוויץ. עד היום, מלבד 1,000 ₪, הנאשם לא החזיר לו את הכספים, ואך דחה אותו פעם אחר פעם. בחקירתו הנגדית שלל מר ריבואה את הטענה כי השיק ניתן לו כבטחון ועמד על כך שהשיק ניתן לו על מנת לפורעו.

עדותו של מר דניאל שמעיה - האישום השביעי

42. מטעם המאשימה העיד גם מר דניאל שמעיה, חוקר מס הכנסה שגבה את הודעות הנאשם. מר שמעיה סיפר כי חקירת הנאשם נערכה בשפה העברית. לדבריו, הוא שאל את הנאשם אם יש צורך במתורגמן והנאשם השיב בשלילה. הוא הציג את פלטי המחשב (ת/39) המלמדים שהנאשם לא הגיש דוחות למס הכנסה. מר שמעיה שלל את טענת הנאשם כי הגיע לחקירה עם 200 חשבוניות. לדבריו, הנאשם הגיע עם דפים שהוא עצמו רשם באופן ידני.

43. הנאשם בעדותו, החל בסיפור קורות חייו מאז לידתו בשנת 1980. לדבריו, הוא נולד בקונגו וגדל בגרמניה. בשנת 2010, הוא הגיע לישראל, בחג הסוכות, לחופשה, וכדי לבדוק "מה זאת מדינת ישראל", בטרם יחליט לעלות לישראל באופן קבוע. עם זאת הוא ציין, כי מראש קנה רק כרטיס לישראל ולא רכש כרטיס חזור. לדבריו, יש לו אזרחויות של מדינות שונות, הולנד, גרמניה והונגריה, אך הוא אינו מחזיק בדרכונים ממדינות אלו.

44. בין היתר סיפר, כי סיים תיכון בגיל 15, ואז החל ללמוד באוניברסיטה עסקים בינלאומיים. את לימודיו סיים בגיל 20. באחד הימים, הבחין במודעה בעיתון שמחפשים יועץ פיננסי, ובהמלצת סבו הוא ניגש לראיון, למרות שהוא לא עמד בתנאים בשל גילו הצעיר והעדר ניסיון. חרף זאת הוא התקבל. הוא סיפר על התקדמותו המהירה בחברות בהן עבד, ועל הפרויקטים הגדולים שהיה שותף בהם. לדבריו, כבר בגיל 22 היו לו מיליון יורו. בשנת 2010 הוא הגיע לישראל, והשאיר את הכסף שלו בחו"ל אצל אדם נאמן, וביקש ממנו שישלח לו מדי פעם כסף לי בקשתו. הוא לקח איתו לישראל, 4 שיקים בסך של 25,000 יורו כל אחד. הוא לא רכש כרטיס חזור מאחר ולא ידע כמה זמן ישהה בישראל.

45. הנאשם סיפר כי בהגיעו לישראל, התארח תחילה במלון בהר הזיתים תקופה של 7 חודשים. באותה תקופה הכיר בעל חנות מחשבים ובאחד מביקוריו בחנות, הוא פגש את מר קליימן. הם התחברו, ומר קליימן סיפר לו על תכניותיו לבנות סימולטור לטיסה. הוא הציע לו את עזרתו, ובמשך 9 חודשים הם היו ביחד סביב בניית הסימולטור. מאחר והוא לא הגיע לישראל כאדם מסכן, הוא לא ביקש כל תמורה. בהמשך סיפר על החברה אותה ביקש להקים יחד עם מר קליימן, והכספים שמר קליימן העביר לו. בחקירתו הנגדית, הוא אישר כי לא הפקיד בחשבון שפתח 200,000 ₪. ברם לדבריו, לא הייתה הסכמה שכזו אלא על כך שהוא ישקיע בחו"ל 200,000 ₪. כשנדרש לכך, שבהסכם מדובר על הפקדה לחשבון משותף, השיב כי לא ידע באותה עת עברית וסמך על עו"ד יורם זריפי שכתב בדיוק את שהסכימו ביניהם.

46. עוד בעדותו הראשית סיפר הנאשם, כי לבסוף, מר קליימן ביקש את כספו בחזרה, והוא נאות לכך. הוא אישר כי מר קליימן שילם עבור האופנוע שנרכש עבורו, אך הוא שילם לו את מלוא התמורה ב-11 תשלומים. הוא שב וציין, כי לא היה לו כל צורך בכספו של מר קליימן, שכן הוא חי טוב והיה לו ממון רב. בעדותו, שכללה סיפורים רבים, רבים מאוד, ציין הנאשם שמות לא מעטים של אנשים שנטלו חלק בשלב זה או אחר של ההקמה, חלקם תוך ציון שמם, כאדם בשם פייר לביא, עו"ד יורם זריפי, ועוד, וחלקם ללא ציון שמם. הוא גם סיפר על מסמכים רבים שהוחלפו כמו גם הודעות דוא"ל והודעות SMS. יצוין כבר עכשיו, כי איש מאנשים אלו שיכולים היו לכאורה לתמוך בסיפוריו לא התייצב למתן עדות, ומסמך אחד לא הוגש. זאת, חרף ההפצרות הרבות שהפצרתי בנאשם, וההזדמנויות הרבות שנתנו לו, כפי שיפורט להלן בהרחבה.

47. הנאשם סיפר, כי בשלב כלשהו עזב את המלון והתגורר בבניין במרכז ירושלים. אז היה בקשר עם מתווך בשם תמיר. הוא היה יושב עמו בבתי קפה, ובאחת מפעמים אלו הוא התוודע למר מנדיק. הם דיברו על המרות מטבע, והוא סיפר למר מנדיק על אדם, בשם איציק, שהוא מחליף אצלו, כשנה-שנה וחצי, מטבע בחנות להמרת מטבע ברחוב יפו. באחת הפעמים, מר מנדיק היה עד לשיחת טלפון שלו עם אותו אדם שעובד בהמרת מטבע, וכך הוא קיבל ממר מנדיק לירות שטרלניג כדי להמירם לשקלים אצל אותו אדם. ואולם, בשל חששו של מר מנדיק כי הוא לא יקבל את הכסף חזרה, שמא יקרה לו משהו בדרך לחלפו הכספים, הם כתבו על גבי פתק כי מר מנדיק נתן לו הלוואה. גם עדותו אודות

קשריו עם מר מנדיק, לוו סיפורים רבים, שכללו שמות שונים, כמו מתווך בשם תמיר שהיה עד לחלק מהשיחות שלו עם מר מנדיק אודות המרת הכספים, שלא הובא למתן עדות כדי לתת ולו סיוע כלשהו לסיפוריו של הנאשם, כמו גם אותו אדם שעבד כחלפן ודרכו ביצע הנאשם את ההמרה, לא זומן למתן עדות. למעשה, אף את שמו המלא וכתובתה המדויקת של החנות להמרת מטבע, הנאשם לא מסר.

48. בדומה, גם סיפוריו, הרבים יש לומר, הקשורים למר קסטלו ולמר ריבואה לא זכו לאישוש כלשהו, לא בעדויות ולא במסמכים. את מר ריבואה הכיר גם כן בפגישה אקראית מתחת לבניין בו הוא גר, וגם למר ריבואה הייתה שם דירה בה הוא התגורר בזמן שהותו בישראל. מר ריבואה התאונן בפניו על השירות הרע שהוא מקבל בבנקים בישראל כשהוא מבקש להמיר מטבע. הוא הציע למר ריבואה להמיר באמצעותו, אצל אותו אדם שהוא עצמו ממיר כספים אצלו - אדם שזהותו כאמור, לא הובררה. בהתייחס לאישום החמישי, הנאשם שלל כי מר קסטלו נתן לו את מפתח דירתו אי פעם, ושלל כי נכח אי פעם לבדו בביתו של מר קסטלו.

49. לדברי הנאשם, הוא מחזיק בהקלטות המלמדות שמר קליימן עשה יד אחת עם המתלוננים הנוספים כנגדו, כשמאחורי כל זה עומדים המשטרה והפרקליטות. כשנתבקש בחקירתו, לומר מי הוא האדם שלפי טענתו עומד מאחורי כל הרדיפה כנגדו, השיב כי הוא יחשוף את שמו של אדם ואת המזימה כולה לאחר שיסיים את עדותו. ברם, עד היום, הנאשם לא נקב בשמו של אותו אדם, שלטענתו עומד אחר רדיפתו.

50. לצד עדותו הראשית, בחקירתו הנגדית סרב הנאשם לפרט באיזו חברה עבד טרם הגעתו לישראל. הוא סרב לענות לשאלה באיזו אוניברסיטה למד. והוא סרב להציג תעודות על לימודיו. בסירובו זה הוא החל במשטרה ודבק בו גם בבית המשפט.

עדויות נוספות מטעם הנאשם - האישום החמישי

51. הנאשם הצטייד בשני עדים נוספים בלבד מטעמו, שאחד מהם, מר יאסר אבו אלהוא (להלן: "מר יאסר"), העיד בעיקר בנוגע לאישום החמישי. העד השני היה מר באסם אבו-ראג'ה.

52. מר יאסר סיפר בעדותו, כי הוא מכיר את הנאשם משנת 2010, עת פגש אותו מדבר עם בן דודו בחנותו שבהר הזיתים. לדבריו, הוא בן דוד שני של מר ואיל, והוא יודע לומר כי מדובר באדם רמאי. הוא סיפר, כי מר ואיל אמר לו שהוא קיבל שני שיקים מתייר אמריקאי והוא מעוניין לפרוט אותם. מר יאסר ציין כי הוא ראה בעיניו את שני השיקים שהתייר נתן למר ואיל. נוכח בקשתו של מר ואיל לסייע בפריטת השיקים, הוא פנה לנאשם שסייע בפריטת השיקים, אך הנאשם ציין בפניו שהוא לא מתעסק בעניינים כאלה. או אז, סיפר מר יאסר, הוא הצטרף למר ואיל שעה שזה האחרון נסע לפרוט את השיקים בסניף של חברת דענא. ברם, מר ואיל לא הסכים שהוא יגיע עמו לחנות ועל כן הוא המתין למר ואיל ברכב עד שהוא פרט את השיקים בסניף של חברת דענא וחזר לרכב.

53. בחקירתו הנגדית כבר סיפר מר יאסר, כי ראה בעיניו את התייר האמריקאי נותן למר ואיל את שני השיקים. לדבריו, הדבר היה ברוב צאלח א-דין בדרך לסניף של חברת דענא המצוי שם. לפי גרסה זו, הוא עלה לרכב של מר ואיל כאשר התייר האמריקאי כבר היה בתוכו, וכשמר ואיל הלך לסניף של חברת דענא לפרוט את השיקים, הוא נותר ברכב יחד עם אותו תייר. רק בחקירתו הנגדית, מר יאסר ידע לומר, שהתייר, כפי שכונה אותו בעדותו הראשית, הוא מר קוסטלו, אותו הוא הכיר קודם לכן דרך מר ואיל. בהמשך, שוב שינה גרסתו ואמר כי זו הייתה פעם ראשונה שפגש

את מר קוסטלו, ואז הוא הציג את עצמו בפניו.

עדויות נוספות - שאר האישומים

54. הנאשם ביקש להסתייע מעדויות מר יאסר ומר אבו-ראג'ה גם בנוגע לשאר האישומים. ברם, אמירותיו של מר יאסר היו אמירות בעלמא, ולא היה בעדותו מאומה כדי לתרום בשאלה האם לנאשם היו עסקים כלשהם. כל סיפוריו על אדם בשם דוידסון שכביכול העסיק את הנאשם, כללו אמירות כלליות, חסרות כל תוכן של ממש. כך הוא סיפר על חברה שהנאשם עבד בה בטרם הגיע לישראל, אך לא מסר מידע מפורט אודותיה, ולא אמר את שמה. כשנשאל לשמה של החברה השיב, כי חלפו מאז תקופת חברותו עם הנאשם ארבע-חמש שנים והוא שכח את שם החברה שהנאשם סיפר לו כי הוא עובד בה. כך הוא סיפר על חלפן כספים שהנאשם עבד מולו ויום אחד הוא נעלם. פרטים של ממש על חלפן כספים זה הוא לא ידע למסור. מר יאסר גם סיפר על שתי תעודות שהיו תלויות על קיר ביתו של הנאשם, כשהנאשם ביקש ללמד שמדובר על תעודות המעידות על לימודיו האקדמאיים, אך מר יאסר לא ידע לומר מה היה כתוב בהן. מר יאסר כן ידע לומר, כי מאז שהנאשם הגיע לארץ אין לו כבר חברה העוסקת בהשקעות. זאת בניגוד לעדות הנאשם, שכלל לא טען כי הוא היה בעלים של חברה כי אם רק שכיר בחברה כלשהי, ולטענתו עד היום הוא שכיר באותה חברה.

55. בחקירתו הנגדית אישר מר יאסר, כי כל סיפוריו על חברה שהנאשם הקים כביכול עם מר קליימן, מקורם בדברים שהנאשם סיפר לו. למעשה, כל עדותו של מר יאסר הייתה סיפורים בלבד. סיפורים על הנאשם, סיפורים על מר דוידסון, מעסיקו של הנאשם - על עשירותו, על היאכטות והמטוס שיש לו, והכל - ללא כל ביסוס, ומדברים שהוא שמע מהנאשם. כך, למשל, הוא סיפר תחילה כי הנאשם אינו מצליח להשקיע בארץ, מכיוון שמר דוידסון אינו מרשה לו. תחילה ציין כי שמע את מר דוידסון אומר זאת לנאשם. בהמשך עדותו, התברר כי הוא לא שמע שיחה שכזו.

56. מר אבו-ראג'ה סיפר, כי בנו התחתן עם הבת של מר יאסר וכך הוא התוודע לנאשם שהיה תמיד יחד עם מר יאסר. לדבריו, מר יאסר לא נהג, ועל כן הוא הסיע את הנאשם למקומות שונים. בין היתר הסיע אותו לבנקים במקומות שונים בישראל ואף לבנקים ברמאללה. בבנקים, הנאשם ישב עם המנהלים של הבנק, והוא הבחין כי קיבלו את הנאשם בצורה יפה והבינו שהוא מבין בעניינים כלכליים. גם הוא סיפר סיפורים שונים על הנאשם, על עסקיו, על פעילותו במדינות שונות בעולם ועל כוונותיו לעתיד. על פי דבריו, את כל הסיפורים שמע מהנאשם. גם מר אבו-ראג'ה סיפר כי חלפן כספים, שהנאשם פרט אצלו שיקים, נעלם יום אחד. הוא כבר ידע לומר ששמו הפרטי של החלפן היה מרדכי, אך לא ידע לומר יותר מזה. גם מר אבו-ראג'ה סיפר על תעודות שהיו תלויות על קיר ביתו של הנאשם, שהיו קשורות ללימודיו של הנאשם. אך בסופו של יום, גם הוא, כמר יאסר, הודה, כי לא ידע לקרוא את שהיה כתוב בתעודות. הוא גם אישר בחקירתו הנגדית, כי הוא לא הבין את השיחות שניהל הנאשם עם האנשים השונים, אך הבחין בכך שהנאשם אסף כרטיסי ביקור בפגישות אלו והתרשם שהאנשים שפגשו את הנאשם חלקו לו כבוד גדול. גם הוא, כמר יאסר, לא ידע לומר את שם החברה בה עבד הנאשם.

דין והכרעה

השתלשלות האירועים בהליך

57. בטרם אחל בדיון בראיות, ראיתי חובה לפרט את השתלשלות האירועים בהליך זה מתחילתו, וזאת נוכח העובדה, שבסופו של יום, הנאשם בבחירתו, ולאחר שהועמד על תוצאות בחירתו זו, בחר שלא להשלים את חקירתו

נגדית, ובעיקר בחר שלא להביא לעדות עדים שלפי טענתו הוא סבר להביא ולא להציג מסמכים שיש בהם לתמוך בגרסתו. למעשה, אפוא, ככל שגרסת הנאשם הייתה אמת, הוא יכול היה בנקל להביא עדים להוכחתה, ולמצער למסור בעצמו פרטים שיהיה בהם כדי לתמוך בגרסתו, אך הוא בחר שלא לעשות כן. על מנת שניתן יהיה להבין, עד כמה ניתנה לנאשם האפשרות להציג ראיות, שהוא עצמו טען לקיומן, אך נמנע שוב ושוב מלהביאן, ובכלל על מנת שניתן יהיה להבין את דרך ניהול התיק בשים לב להתנהלות הנאשם - אפרט את השתלשלות האירועים בהליך.

א. ביום 9.12.14 הוגש כתב האישום כנגד הנאשם.

ב. דיון ראשון התקיים ביום 24.06.15 לאחר שרק סמוך למועד זה אותר הנאשם. בדיון ביום 16.09.15 ביקשה המאשימה לדחות את הדיון לצורך תיקון כתב האישום והדיון נדחה לחודש נובמבר 2015. ערב הדיון הגישה המאשימה בקשת דחייה והדיון נדחה לחודש דצמבר 2015.

ג. ביום 30.11.15 תוקן כתב האישום.

ד. בחלוף ארבעה ימים, שנה לאחר הגשת כתב האישום המקורי, החל המשפט, וביום 3.12.15 ניתנה תשובה לכתב האישום מפי סנגורו של הנאשם (באותה עת) עו"ד אלי תוסיה כהן.

ה. ההליך נקבע להוכחות לחודש נובמבר 2016 ובהגיע חודש זה הוא הועבר לניהולי.

ו. במועד שנקבע לשמיעת ההוכחות - 2.11.16, החלה להישמע פרשת התביעה והיא נשמעה ברצף בדיונים שהתקיימו בימים 2.11.16, 9.11.16 ו-22.11.16. כל הדיונים התקיימו בנוכחות הנאשם.

ז. ביום 21.12.16 נקבע כי פרשת ההגנה תחל להישמע ביום 16.01.17 ונקבעו מועדי דיון נוספים לשמיעת פרשת ההגנה ולסיכומים.

ח. בהמשך נדחה המועד לשמיעת עדות הנאשם ליום 9.02.17 לבקשת המאשימה, בשל אילוצים רפואיים של הפרקליטה שייצגה אותה באותה עת.

ט. ביום שנקבע לשמיעת עדות הנאשם הוא לא התייצב לדיון ובא כוחו טען כי הנאשם חש ברע בשל לחץ בחזה. המאשימה עמדה על קיום הדיון אך בסופו של יום הוא נדחה ליום 14.02.17. ערב הדיון הוגשה בקשה לדחיית הדיון שנתמכה בתעודה רפואית של מומחה לרפואת משפחה, ד"ר אברהם (אבי) הרמן, שטיפל בנאשם. המאשימה עמדה על המשך ניהול ההליך חרף המצב הרפואי הנטען של הנאשם, אך הדיון נדחה ליום 26.02.17 על מנת לעמוד על מצבו הרפואי של הנאשם. בהמשך נקבעו מועדים נוספים לשמיעת פרשת ההגנה במהלך חודש אפריל 2017.

י. ביום 6.04.17 התייצב הנאשם עם באי כוח חדשים (נוספים) עוה"ד רפאל פריג' ורפאל לוי, שהציגו מסמכים רפואיים אודות מצבו הרפואי של הנאשם. בהסכמת הצדדים בוטל הדיון הקבוע ליום 18.04.17 והוסכם כי פרשת ההגנה כולה תישמע ביום 27.04.17. ואולם גם בפעם הזאת, ערב הדיון הוגשה בקשה לדחייה מטעם הנאשם בטענה שהוא חש בלבו. או אז, נקבעו 6 מועדי דיון לחודש מאי 2017. בהמשך, לבקשת המאשימה, נחקרו רופאיו של הנאשם, רופא המשפחה ד"ר אברהם הרמן והפסיכיאטר ד"ר הלל דייזיס. לאחר הדיון בו נחקרו הרופאים ניתנה החלטה על המשך ההליך, ונקבע דיון ליום 19.06.17 במסגרתה נקבע מועד הוכחות ליום 5.07.17.

יא. ערב דיון זה הוגשה בקשתו הראשונה של הנאשם לפסילתי מלשבת בדין בהליך זה. הבקשה נדחתה, הן

עמוד 14

בשל מועד הגשת ערב דיון ההוכחות והן לגופה בשל התייחסות להחלטות דיוניות הנוגעות למועדי שמיעת ההוכחות. ערעור שהוגש על ידי הנאשם על החלטה זו (ע"פ 5572/17) נדחה ביום 19.07.17, על ידי כב' הנשיאה השופטת מרים נאור.

יב. ביום 24.10.17 שוחררו הסנגורים שייצגו את הנאשם, לפי בקשת הנאשם, ומונה לו סנגור ציבורי.

יג. בהמשך שוחררה גם הסנגוריה מייצוג הנאשם, נוכח התעקשותו של הנאשם שלא לשתף פעולה עם הסנגור והתעקשותו על כך שברצונו לייצג את עצמו. זאת, לאחר שהובהרו לו היטב זכויותיו והמשמעות הנוגעת לייצוגו את עצמו.

יד. בשלב זה החל הנאשם לייצג את עצמו.

טו. יצוין, כי במסגרת הערעור בעניין הפסלות, הלין הנאשם על כך שבחלק מהדיונים לא היה מתורגמן לשפה האנגלית. נוכח העלאת טענה זו על ידי הנאשם, ועל אף שסברתי כי לא נפגעה זכותו - הן בשל העובדה כי הוא היה מיוצג וחזקה על עורכי הדין כי הבהירו לו היטב את הנאמר בדיונים והן בשל כך כי הדיונים הרבים שהתקיימו מלמדים כי הנאשם שולט בשפה העברית למעט מקרים בודדים בהם הוא התקשה בתרגום מילה זו או אחרת, חקירותיו בבית המשפט התנהלו על פי רוב בשפה העברית, ומעדויות החוקרים שהעידו בפניי עלה כי הם שוחחו עם הנאשם בעברית וכך גם חקרו אותו ולא נתקלו בכל קושי - לפני משורת הדין, ובשים לב לכך כי הנאשם החל לייצג את עצמו, נעתרתי לבקשתו להשיב לדוכן העדים את עדי המאשימה שביקש לחקור פעם נוספת.

טז. בנוסף, גם בקשתו לזמן את עדי התביעה שהעידו להשלמה קצרה ניתן לו, ובימים 7.12.17, 10.01.18, 1.07.18 ו- 15.07.18 נחקרו עדי המאשימה בהשלמה על ידי הנאשם ונסתיימה פרשת התביעה, בפעם השנייה.

יז. או אז, נקבעו מועדים לפרשת ההגנה לחודש יוני 2018 ולחודש אוקטובר 2018.

יח. בשלב זה, ביום 21.05.18, הגיש הנאשם בקשה נוספת, שנייה במספר, לפסילתי מלשבת בדין בהליך זה. גם בקשה זו נדחתה. הנאשם עתר להפסקת הדיון עד להגשת ערעור על החלטה זו ואולם סברתי כי אין הצדקה להיעתר לבקשה זו.

יט. חרף החלטה זו, הנאשם סירב להמשיך בדיון, זאת, לדבריו, על פי עצת יועציו המשפטיים איתם התייעץ במהלך הפסקה בדיון. על אף שלמעשה הנאשם ביקש לעשות דין לעצמו, סברתי כי בנסיבות שנוצרו, על אף סירובו של הנאשם למלא אחר הוראות בית המשפט לחקור את העדים, לא נכון יהיה לעמוד על שורת הדין ונעתרתי לבקשתו לדחות את הדיון תוך חיובו בהוצאות בשל בזבז זמנם של העדים, של המאשימה, של בית המשפט ובכלל זה זימון מתורגמן והקלטה לדיון. ערעור שהוגש על דחיית בקשת הפסלות (ע"פ 4150/18) נדחה אף הוא בהחלטת כב' הנשיאה השופטת אסתר חיות מיום 10.06.18.

כ. ביום 6.09.18 הוגשה בקשה לביטול מועדי ההוכחות הקבועים לחודש אוקטובר 2018 נוכח יציאתה של הפרקליטה שטיפלה בתיק באותה עת לחופשת לידה. על אף שככלל מדובר בטעם מוצדק, בשים לב לנסיבות המפורטות לעיל בהרחבה ובשים לב לכך כי ממילא מדובר בעדות הנאשם אותה השמיע ללא חקירה כי אם בתור מונולוג עצמי, בהיותו בלתי מיוצג, שממילא נעשה בהקלטה, דחיתי את הבקשה. בקשה לעיון חוזר מטעם המאשימה נדחתה אף היא.

כא. בדיון שהתקיים ביום 16.09.18 ביקש הנאשם לשנות את סדר העדויות בפרשת ההגנה באופן שהוא יעיד בעצמו לאחר שייחקרו כל עדי ההגנה שברצונו להביא. סברתי באותה עת, כי אין הצדקה לשנות מסדרי הדין ולפיכך נקבעו שני מועדים להשלמת עדותו הראשית (4.10.18 ו- 7.10.18) ונקבע, כי עם השלמת העדות הראשית תחל חקירתו הנגדית ובמידת הצורך היא תימשך ביום 13.11.18. בהמשך, בקשה שהוגשה על ידי המאשימה בחודש ספטמבר לדחיית מועדי ההוכחות לחודש אוקטובר, נדחתה אף היא.

כב. באותה החלטה, מיום 16.09.18, גם נקבע כי הנאשם ידאג לזימון עדיו באופן שביום 13.11.18 יישמעו שני עדים קצרים ושאר העדים יישמעו בימים 10.12.18 ו-23.12.18. במסגרת אותה החלטה הובהר לנאשם כי החובה לדאוג להתייצבות עדיו מוטלת עליו והדיון לא יידחה בשל אי התייצבות העדים.

כג. ביום 4.10.18 החלה להישמע פרשת ההגנה, ונשמעה עדותו של הנאשם. כפי שצינתי בהחלטה שניתנה ביום 16.10.18, איש לא הפסיק אותו מלשטוח את גרסתו, אך בשעה 12:40 הוא הודיע מיוזמתו כי סיים את חלק זה של עדותו (עמ' 319 לפרוטוקול, שורה 23) על אף שלא הייתה כל מניעה להמשיך את הדיון עד לשעה 16:00 כפי שנקבע מתחילה.

כד. הנאשם ביקש להשלים את עדותו במועד אחר כשהוא העריך את השלמת עדותו בכשלוש שעות. הצעתי לצדדים לקבוע מועד נוסף עובר ליום 13.11.18 אך הדבר לא התאפשר על ידם. ערב הדיון שנקבע ליום 13.11.18 עתרה המאשימה לדחיית הדיון בשל נסיבות אישיות של ב"כ המאשימה ולאחר שהנאשם לא התנגד לכך, נעתרתי לבקשה. באותה עת שב הנאשם על בקשתו להקדים את שמיעת עדיו ההגנה ולשמוע אותם בשלב זה ולאחר מכן הוא ישלים את עדותו ותושלם גם חקירתו הנגדית. בהחלטה מיום 13.11.18, בנסיבות שנוצרו, נעתרתי לבקשתו, בהתאם לסמכות הקבועה בסעיף 161(ג) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, נקבע כי ביום 10.12.18 יישמעו עדי ההגנה מטעם הנאשם שיוזמנו על ידו למועד זה באמצעות בית המשפט, וביום 23.12.18 יישמעו שאר עדי ההגנה שלו. באותה החלטה גם נקבע כי הנאשם יגיש בתוך 10 ימים את שמות העדים שבכוונתו לזמן באמצעות בית המשפט תוך ציון כתובתם וזאת על מנת שניתן יהיה לבצע את הזימון לעדים מבעוד מועד.

כה. ביום 9.12.18 עתר הנאשם לדחיית הדיון בשל מחלה ונעתרתי לבקשתו. בהחלטה מאותו יום צוין, כי על אף שנקבע שעל הנאשם להגיש בקשה לזימון עדים בתוך עשרה ימים, הוא לא עשה כן ומכאן כי הוא ויתר על זימון עדיו באמצעות בית המשפט. לא נמנעה ממנו הזכות להביא עדים מבלי שהם יוזמנו על ידי בית המשפט, ונקבע כי עליו לדאוג להתייצבות כלל עדיו ליום 23.12.18.

כו. על אף כל האמור, משהעדים לא התייצבו בדיון שהתקיים ביום 23.12.18, ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת לזמן את עדיו. נקבע כי הנאשם יגיש עד ליום 27.12.18 רשימה מדויקת של העדים שבכוונתו להעיד בכל מועד מהמועדים שנקבעו (16.01.19 למשך שעתיים, 20.01.19 למשך שעתיים, 23.01.19 למשך שעתיים ו-27.01.19 למשך שעה וחצי). נקבע כי הנאשם ידאג להתייצבות ארבעה עדים לכל הפחות לכל דיון.

כז. באותה החלטה גם ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת להגיש, עד ליום 27.12.18, רשימת עדים שברצונו לזמן באמצעות בית המשפט. צוין כי העדים שלא יתבקש זימונם על ידי בית המשפט, הנאשם יהיה אחראי להתייצבותם והדיון לא יידחה בשל אי התייצבותם לדיון. עוד צוין במסגרת אותה החלטה, פעם נוספת, כי מוצע לנאשם שימונה לו סנגור ציבורי אך הוא שב על סירובו, תוך שהוא מצוין, כפי שצוין פעם

אחר פעם, כי הוא מקבל ייעוץ מעורך דין או שמא ממספר עורכי דין. צוין בפני הנאשם כי הוא רשאי לבקש בכל עת שיועמד לו סנגור ציבורי.

כח. בהחלטה שניתנה ביום 27.12.18 ציינתי כי חרף ההחלטה מיום 23.12.18, הנאשם לא הגיש רשימת עדים.

כט. רק ביום 30.12.18 הגיש הנאשם בקשה לה צירף רשימת הזמנת עדים לפי התאריכים שנקבעו. את העדים חילק לשלוש קטגוריות. האחת, עדי תביעה. השנייה, עדים הקשורים לתיק שהמאשימה נמנעה במכוון מלצרפם לרשימת עדי התביעה. והשלישית, עדים שהנאשם ביקש להביא לעדות בבית המשפט להשלמת הראיות והעובדות בתיק. בפועל, הרשימה כללה עדים מקטגוריית אחת ושתיים בלבד.

ל. בהחלטה שניתנה באותו יום, 30.12.18, נקבע כי ההודעה אינה עומדת בהוראות שנקבעו בהחלטה מיום 23.12.18. לפיכך, נקבע כי ארבעה עדים (שמותם פורטו בהחלטה) יזומנו ליום 16.01.19 ונקבע כי המזכירות והמאשימה תדאג להתייצבותם. נקבעו שלושת העדים שיזומנו ליום 20.01.19 ונקבע כי המזכירות תדאג לזימונם. גם בהחלטה זו צוין, כי על אף שהנאשם לא עמד פעם נוספת בהוראות בית המשפט, ניתנת לו הזדמנות נוספת, לפני משורת הדין, להשלים את רשימת העדים כולה עד ליום 3.01.19. צוין, כי עדים שלא יופיעו ברשימה שתוגש עד ליום 3.01.19 לא יזומנו באמצעות בית המשפט. גם בשלב זה לא נמנעה מהנאשם האפשרות לזמן כל עד שברצונו לזמן בעצמו למועד הדין.

לא. בדיון שנקבע ליום 16.01.19 מיד עם פתיחתו, הגיש הנאשם בקשה נוספת, שלישית במספר, לפסילתי מלישב בדיון. בקשתו נדחתה, וגם בקשתו להפסיק את הדין על מנת לאפשר לו להגיש ערעור על החלטה זו, נדחתה, תוך ציון כי אין כל בסיס לבקשת הפסלות וכי לדיון התייצבו עדים במזג אויר סוער ואין סיבה שלא לשומעם. הנאשם שב ועשה דין לעצמו וסירב לחקור את העדים חרף החלטת בית המשפט. הבהרתי לנאשם כי המשמעות היא כי הוא מוותר על חקירתם. בהחלטה שניתנה באותו יום ציינתי כי איני יכול להכריח את הנאשם לחקור את העדים שזומנו על ידו, אך משהוא סירב לחקור אותם, המשמעות היא כי הוא ויתר על חקירתם. בסופו של יום, בפעם הזו, הנאשם לא ערער על החלטה שדחתה את בקשת הפסלות.

לב. ביום 12.02.19 חקר הנאשם עדים שהתייצבו לבקשתו. בסיום חקירתם נשאל הנאשם היכן המסמכים שברצונו להגיש לבית המשפט (עמ' 400 לפרוטוקול, שורה 5), אך תשובה לשאלה לא ניתנה, מלבד האמירה החוזרת ונשנית שהם יוגשו בעתיד. הובהר לנאשם כי בדיון הקבוע ליום 15.04.19 הוא יחקר בחקירה נגדית וישמעו סיכומים, זאת לאחר שעל אף החלטות רבות (חלקן נזכרו לעיל), הוא לא הגיש רשימת עדים שניתן לזמנם על ידי בית המשפט. באותו דיון הפניתי את הנאשם לכך כי בהחלטה מיום 27.01.19 נקבע כי בדיון הקבוע ליום 12.02.19 יגיש הנאשם את כל המסמכים שבכוונתו להגיש. באותו דיון גם ביקשתי מהנאשם לפרט את העדים שהוא שב וטען כי הם נדרשים לו להגנתו. בהחלטה מאותו יום נקבע שוב כי ניתנת לנאשם עוד הזדמנות נוספת, ושוב לפני משורת הדין, להגיש את כל המסמכים שבכוונתו להגיש להגנתו בתוך 7 ימים. ניתנה לו גם הזדמנות נוספת, לפני משורת הדין, להגיש בתוך 4 ימים את רשימת כל העדים שברצונו להעיד בדיון שנקבע ליום 15.04.19. שוב הובהר לנאשם, כי עליו לדאוג להתייצבותם של העדים. ניתנו לנאשם גם הוראות לגבי חוות דעת שהוא ציין שברצונו להגיש ונקבע מועד למסירתם למאשימה. הובהר לנאשם בצורה ברורה כי עד שלא יתייצב למועד הקבוע ליום 15.04.19, ייחשב הדבר לוותר על עדותו. בהמשך אותה החלטה, ניתנה לנאשם

הזדמנות נוספת לזמן עדים באמצעות בית המשפט ובלבד שיגיש בקשה עם כתובת ודרכי התקשרות עם העדים.

לג. ביום 17.02.19 הגיש הנאשם רשימת עדים לזימון על ידי בית המשפט. הוא ציין בבקשתו זו כי הוא שב וציין בעבר כי יש לו 17 או 19 עדי הגנה וכי בכוונתו להגיש 7 חוות דעת של מומחים. ברשימה זו הוסיף הנאשם שמות של עדים אותם כלל בקטגוריות שלוש, ארבע וחמש כשלצדו של אף לא אחד מהם הוא ציין דרכי התקשרות. את שמותם אף ציין בקיצורי שמות, זאת עשה כפי שציין בבקשתו "כדי להגן על העדות שלהם ששום צד של הפרקליטות והעדים שלהם לא יכולים לחבל ולהפריע לפני מהלך הדיונים שלהם שמגיעים לתת עדות". הנאשם ציין כי העדים יגיעו לבית המשפט, יציגו עצמם בפניהם וימסרו את עדותם.

לד. ביום 14.03.19 הגיש הנאשם "הודעה על מחלה" שמנעה ממנו לטענתו להגיש את מסמכיו. בהחלטה מאותו יום נקבע כי המסמכים יוגשו עד ליום 19.03.19.

לה. למותר לציין כי לדיון שהתקיים ביום 15.04.19 לא התייצבו אלא שני עדי הגנה ושני רופאיו של הנאשם שלא היה בעדותם דבר עם המעשים המיוחסים לנאשם.

לו. על אף כל האמור, גם בדיון מיום 15.04.19 ניתנה לנאשם עוד הזדמנות להגיש את המסמכים שנשאל אודותיהם במסגרת חקירתו הנגדית באותו יום וזאת בתוך עשרה ימים. למותר לציין, כי גם מועד זה חלף ולא הוגש כל מסמך.

לז. בדיון שהתקיים ביום 26.05.19, עם תחילת הדיון, הגיש הנאשם בקשה נוספת, רביעית במספר לפסילתי. גם בקשה זו נדחתה ובקשתו להפסקת הדיון עד להגשת ערעור, נדחתה אף היא. גם הפעם בחר הנאשם לעשות דין לעצמו וסרב להיחקר בחקירה נגדית. הסברתי לנאשם היטב את משמעות סירובו, הן ביחס למשקל שיינתן לחקירתו הראשית והן למשמעות סירובו להעיד ביחס לראיות המאשימה. ניתנה לנאשם הפסקה על מנת שיוכל להתייעץ עם יועציו המשפטיים המלווים אותו, לאורך ההליך, כך לטענתו, אך בסופו של יום, הנאשם התמיד בסירובו להיחקר בחקירה נגדית.

לח. משכך, נקבע ההליך לסיכומים ליום 18.06.19. ברם, בדיון שהתקיים ביום זה הסיכומים הצדדים כי הסיכומים יוגשו בכתב. נקבע כי המאשימה תגיש את סיכומיה עד ליום 30.06.19, והנאשם עד ליום 30.08.19. ברם, גם בשלב זה, הנאשם לא עמד במועד שנקבע, וחלף הגשת הסיכומים, הוא עתר, רק ביום 1.09.19 להגיש ראיות נוספות. בקשתו התייחסה לתיעוד של שיחות שניהל עם עדי המאשימה, מר מנדיק ומר ריבואה. לדבריו, דבריהם של מר מנדיק ומר ריבואה בהקלטות מאיינות את עדויותיהם בבית המשפט ומלמדות כי לא היה בהן ממש.

לט. בשלב זה, חרף התנגדות המאשימה, נעתרתי לבקשת הנאשם ונקבע כי הוא יגיש את ההקלטות בצירוף תמלול ותרגום לעברית עד ליום 14.09.19, ולאחר מכן, לבקשת הנאשם הוארך המועד עד ליום 22.09.19. ברם, בסופו של יום הוגש רק תמלול השיחה של הנאשם עם מר מנדיק. באשר לתמלול השיחה עם מר ריבואה, ניתנה לנאשם ארכה להגשתה עד ליום 27.10.19, ברם היא לא הוגשה עד לאותו מועד, ולמעשה לא הוגשה עד היום. המאשימה הגישה סיכומים משלימים המתייחסים לשיחה עם מר מנדיק, ובהחלטה מיום 17.11.19 נקבע כי סיכומי הנאשם יוגשו עד ליום 17.12.19. משהסיכומים לא הוגשו, נקבע דיון ליום 25.12.19 להגשת הסיכומים או הצגתם בעל פה, אך הנאשם לא התייצב

לדין. ביום 23.12.19 הוא הודיע לבית המשפט כי במהלך כל חודש נובמבר 2019 ועד ליום 18.12.19 הוא סבל ממחלה ומלבד מספר פגישות עם עורכי דינו לא יכול היה לעשות דבר בקשר להליך. ברם, להודעה צרף אישור מחלה ליומיים בלבד שניתן לו על ידי רופא המשפחה שלו, ד"ר אבי הרמן, ביום 29.10.19.

מ. בנסיבות אלו נקבע ההליך לשימוע הכרעת הדין, אך לאחר מכן, שוב נעתרתי לבקשת הנאשם והסמכתי לבקשתו להארכת המועד להגשת סיכומיו עד ליום 8.01.20.

מא. ברם, גם במועד זה לא הוגשו הסיכומים. חרף זאת, הגיש הנאשם "הודעת עדכון", בה ציין כי שלח את סיכומיו לתרגום מאנגלית לעברית על גבי דיסק און קי, ואולם התברר כי הוא אינו תקין ועל כן הוא אינו יכול להדפיס את סיכומיו וממילא גם לא להגיש את תרגומם. סופו של יום, הסיכומים של הנאשם לא הוגשו, חרף כל ההארכות שניתנו לו.

מב. רק ביום 22.01.20, ערב הדין שנקבע לשימוע הכרעת הדין, הגיש הנאשם מסמך בן שלושה וחצי עמודים, בהם פרט את התקלה שארעה לו בהגשת הסיכומים, אשר לא ניתן לשחזרם מהדיסק און קי בו הם נשמרו. לדבריו, הוא ניסה לשכנע את עורך הדין שכתב לו אותם לכתוב אותם מחדש, אך הלה סרב לכך וטען כי אין בכוונתו להגיש סיכומים אותם ערך במשך כחצי שנה. בהמשך לכך, הנאשם פרט בקצרה את טענותיו כנגד האישומים השונים. הוא גם צרף, ללא קבלת רשות ומבלי שנתבקש, ראיות חדשות, בדמות תמלולי הקלטות (ותרגומן לעברית) של שיחות שניהל ביום 29.08.19: האחת, עם מנהלת מכירות בכירה בחנות "רולקס" בממילא, גב' שרית הולסטרס. השנייה, עם מר קוסטלו, והשלישית עם מר ריבואה. כן צרף הודעת ווטצאפ ששלח לו מר ריבואה ביום רביעי בשבוע, 4 בחודש ספטמבר, ללא ציון השנה.

מג. עוד יצוין, כי במהלך הדיונים, ובפרט במסגרת בקשות הפסילה, הנאשם טען כי לא ניתן לו זמן סביר לחקור את העדים. ברם, כפי שצינתי בהחלטות קודמות, וכפי שניתן ללמוד מהפרוטוקולים הארוכים, אין לטענה זו כל בסיס. גם לטענתו, כי הוא חויב לחקור עדים במועדים סמוכים ובפרקי זמן קצרים, אין כל בסיס, כפי שניתן ללמוד בנקל מההחלטות השונות ומועדי הדין שנקבעו.

מד. הנאשם גם טען כי חסר לו חומר משפטי מהדיונים בשל העדר אפשרות לצפות במערכת נט המשפט. אכן, הנאשם אינו יכול לצפות במערכת בשל כך כי אינו מחזיק בתעודת זהות ישראלית. בעבר ביקש הנאשם כי בנסיבות אלו יימסר לידו עותק נייר של כל התיק, ובשים לב לבקשתו, הדפסתי עבורו את מאות הדפים שבתיק בית המשפט והוא הוזמן לקחתם ממזכירות בית המשפט. חרף בקשתו, הנאשם לא הגיע לקחת את החומר במשך זמן רב, ובסופו של יום מסרתי לו בעצמי את מלוא החומר באחד הדיונים.

מה. ושוב יצוין, כי פעמים רבות במהלך הדיונים, בכלל זה, עם פיטור סנגוריו על ידו, תוך כדי שמיעת ההוכחות, ולפני הגשת הסיכומים, הסברתי לנאשם את זכותו לסניגור ציבורי והצעתי לו לנצל זכות זו ולהיעזר בסניגור ציבורי. ברם, הנאשם התמיד בסירובו, ושב וציין פעם אחר פעם כי הוא מקבל ליווי משפטי ויש לו עורכי דין עמם הוא מתייעץ בין הדיונים.

58. פרטתי את כל האמור, על מנת שניתן יהיה לעמוד על ההזדמנויות הרבות, רבות מאוד, שניתנו לנאשם, להציג בפני בית המשפט מסמכים ולהביא עדים, והוא נמנע מלעשות זאת. הכלל כי מעמידים בעלדין בחזקתו, שלא ימנעם מבית המשפט ראייה שהיא לטובתו, ואם נמנעם הבאת ראיה, רלבנטית שהיא בהישגידו,

ואין לולכה סברסביר, ניתן להסיק, שאילו הובאה הראיה, היא הייתה פועלת נגדו, או למצער שהיא אינה קיימת (ע"פ 4844/10 **מסעאד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.05.10)), הינה בעלת משמעות מיוחדת במקרה זה, מקום בו הנאשם טען עובדות רבות מאוד, וחרף הזמן הרב וההזדמנויות הרבות שניתנו לו לתמוך עובדות אלו בראיות כלשהן, אף לא אחת מהן זכתה לאישוש כלשהו. לבקשת הנאשם, הותר לו לזמן את עדי המאשימה פעם נוספת, חלקם הגיעו לשם כך מחו"ל, אך גם במהלך עדותם השנייה, נמנע הנאשם מלעמת אותם עם מסמכים כלשהם שיש בהם כדי לתמוך בגרסתו או להטיל ספק בגרסתם. גם כאשר לסיכומים ניתנו לנאשם הזדמנויות לא מעטות להגשתם. למעשה היה לו מאז הגשת סיכומי המאשימה ביום 1.07.19, פרק זמן של למעלה מחצי שנה להגיש את הסיכומים. הטענה כי קובץ סיכומי מצוי בדיסק און קי אחד שהתקלקל ולא ניתן לשחזרו, אולי רק באמצעות חברה בטקסט, אינה יכולה להועיל לו. לדברי הנאשם, הסיכומים נערכו על ידי עורך דין והוא פנה אליו וניסה לשכנעו לכותבם מחדש. לדבריו, עורך הדין אמר לו כי אין בכוונתו לעשות זאת, ולכתוב מחדש סיכומים שעל עריכתם טרח במשך כחצי שנה. הדעת נותנת, כי עותק של הסיכומים מצוי בידי עורך הדין, שכן הוא שמר אותו במחשבו שעה שעבד עליו במשך תקופה כה ארוכה. גם בעניין זה, הנאשם לא פרט מי הוא אותו עורך דין, וזו זכותו, אך בנסיבות אלו, לא ניתן לקבל את הטענה לאובדן הסיכומים.

ומכאן לגופו של עניין.

59. הנה כי כן, המתלוננים קליימן, מנדיק, וריבואה סיפרו, כל אחד מהם, סיפור הכולל מרכיבים שונים זהים ונסיבות דומות. בכל המקרים, הנאשם רכש את אמונם של המתלוננים וקשר עמהם קשרים חברתיים, תוך שהוא מציג בפניהם מצגים שונים אודות השכלתו, עיסוקיו השונים, הצלחותיו הכלכליות ועוד. כל זאת, במטרה שיתנו בו את אמונם ויתנו לו כספים למטרות שונות, כשבסופו של דבר, כספים אלו, הנאשם שלשל לכיסו. גם מר קוסטלו סיפר על סיפורים דומים ששמע מהנאשם, אם כי עניינו מעט שונה. בסופו של יום התברר, כי כלל סיפוריו של הנאשם, לא היה בהם ממש והם נועדו אך כדי לרכוש את אמונם של המתלוננים ולקבל לידיהם את כספם.

60. עדויות כלל המתלוננים הותירו רושם מהימן על בית המשפט. הם לא ניסו להחמיר עם הנאשם או להעצים את טירונותיהם כלפיו, אף שהם נפלו קרבן למעשי המרמה שלו כלפיהם. עדויותיהם נתמכו במסמכים, ולמעשה גם הנאשם לא חלק על עדויותיהם, בוודאי לא על התוכן העיקרי שעלה מהן.

61. הנאשם טען, כי כל סיפוריו למתלוננים, הן באשר להשכלתו, הן באשר לעיסוקיו, הן באשר לרווחיו, הן באשר לפעולות שבגינן נטל כספים מהמתלוננים, הן באשר להשתייכותו לארגון המשטרה החשאית בגרמניה, הן באשר להיותו סוכן מיוחד של האיחוד האירופאי והן באשר לאזרחויותיו השונות - הכול אמת והיה אמת בעת שסיפר עליהם למתלוננים. דא עקא, שגם במשטרה וגם בבית המשפט, הוא לא הציג שמץ ראיה לאף לא אחד מהדברים שסיפר. זאת, על אף שניתנו לו הזדמנויות רבות לכך, הן על ידי המשטרה, במסגרת החקירה, והן בבית המשפט, כפי שתואר לעיל בהרחבה. אף עד לא התייצב לתמוך בטענותיו ואף לא מסמך הוגש כדי לאשש אלו מסיפוריו. גם ביחס לכספים שנמצאו אצלו בעת מעצרו, כספים שלטענתו, הרוויח בעבודתו בחברה הרשומה בהונג קונג, לא הובאה כל ראיה, והוא אף סרב למסור את שמה של החברה או החברות בהן עבד בעבר ואת שמה של החברה בה הוא, לטענתו, עובד היום. בדומה, הוא שב וציין, פעם אחר פעם, כי יש לו צוות יועצים משפטיים, עורכי דין ורואי חשבון. ברם, הוא לא טרח לציין ולו שם של אחד מאלו.

62. כבר בחקירתו במשטרה, ביום 30.01.13 (ת/20 ו-ת/21), נשאל הנאשם אם יש לו רישיון ליעוץ בהשקעות וסחר בניירות ערך וסחורות והוא השיב, כי קיבל תעודה בשנת 2002. אז גם, לדבריו, קיבל כתב הסמכה של מנהל חשבונות בכיר בניהול כספים בתוכנית הכשרה מיוחדת המקבילה לתואר מוסמך P&P בגרמניה. הוא אמר לחוקר, כי

התעודה אינה עמו, אך הוא יוכל להציגה בפניו. בחקירתו השנייה, ביום 10.02.13 (ת/22 ו-ת/23), הוא נשאל אם הביא עמו את תעודותיו, והוא השיב בשלילה. הנאשם הבהיר לחוקר, כי עליו להצטייד עם צו שיפוטי שיורה לשחרר מידע על צדדים שלישיים עמם הוא עובד, מאחר ואחד הברוקרים שעובד עמו, דורש שלא להיחשף. החוקר ביקש לוודא עמו כי הוא מבין שבהעדר אסמכתאות התומכות במצגים שהציג בפניו מר קליימן, אודות הכשרתו ועיסוקיו בתחום הפיננסי, וכל עוד הוא אינו מציג רישיון ותעודות למתן ייעוץ בהשקעות וסחר בניירות ערך, וכל עוד הוא אינו מספק תשובה לשאלה מה עשה עם הכסף שמר קליימן נתן לו - החשד כי נטל את הכסף במרמה ושלשל אותו לכיסו, מתחזק. הנאשם השיב, כי הוא מבין זאת. למרות זאת, בשום שלב, הוא לא הציג כל אסמכתא שיש בה ללמד על השכלתו, רישיונותיו או עיסוקו. בחקירתו ביום 28.04.15 (ת/36) ציין הנאשם כי הוא אנליסט פיננסי משנת 2001, וגם לכך לא הובאה כל ראיה.

63. כך, למשל בהודעתו במשטרה ביום 30.01.13 (ת/20 ו-ת/21), הנאשם מסר לחוקר כי הוא עוסק בהקמת חמש חברות בישראל, דבר שנמצא חסר כל בסיס. אדרבה, בחקירתו ברשויות המס ביום 28.04.15 (ת/36) הוא מסר כי בכוונתו לפתוח בסוף שנת 2015 חברה אחת בלבד, שגם לניסיונות הקמתה לא נמצא כל בסיס. כך, לא הוצג כל מסמך שיש בו לאשש את סיפוריו של הנאשם אודות תארו האקדמאיים, אודות עבודתו בחברות שונות, אודות פעולותיו בהשקעת כספים, אודות רווחיו הרבים, אודות טענתו כי כספיו הרבים מוחזקים על ידי אחרים עבורו, ואודות נשיאתו בתפקידים שונים במדינות שונות. למעשה, דבר מסיפוריו של הנאשם לא זכה לאישוש כלשהו, חרף טענותיו החוזרות ונשנות של הנאשם, עוד במהלך חקירותיו במשטרה, ולאורך כל ההליך המשפטי, כי בידיו מסמכים רבים, הקלטות, חילופי דוא"ל והודעות SMS, כמו עדים רבים שיאששו את טענותיו וסיפוריו. למעשה, הוא אף לא נקב בשם האוניברסיטה בה הוציא את תארו הנטענים, הוא לא נקב בשמה של חברה אחת בה עבד, והוא לא נקב בשמו של לקוח אחד שקיבל ממנו ייעוץ במסגרת התפקידים השונים אותם לטענתו הוא ביצע.

64. במסגרת חקירתו הנגדית, החלקית, סרב הנאשם, פעם אחר פעם, למסור מידע על החברות בהן עבד עובר להגעתו לישראל. הוא גם סרב לומר מה שם האוניברסיטה בה למד. וסרב למסור מידע על הרישיון המאפשר לו לעסוק בייעוץ פיננסי. גם לאחר שהוסברה לו המשמעות של אי מתן תשובות המתייחסות לדברים שמסר בחקירתו הראשית ושיש להן השלכה על ההליך, הוא סרב למסור פרטים אודות השכלתו או מקום העסקתו בעבר. הסבריו, כי במידה וימסור את מקום לימודיו, הדבר יפגע בו בעתיד, אינם מחזיקים מים, ונעדרים כל בסיס הגיוני. אפילו לאזרחויות שיש לו לטענתו - הולנדית, גרמנית והונגרית, הוא לא יכול היה להציג מסמכים מאמתים.

65. הנאשם ציין בעדותו, כי בשנת 2001, חודשיים-שלושה לאחר שהתחיל לעבוד, הוא הגיע למצב כלכלי טוב. הוא הרוויח טוב, ובשלהי שנת 2007, היו שבועות שהוא הרוויח כ-84,000 יורו בשבוע. אך גם בעניין מצבו הכלכלי, הוא לא הציג מסמך כלשהו שתומך בטענותיו אלו. לא תלוש שכר, ולא ראיות מחשבונות בבנק כלשהו. כך, הוא שב וטען, כי בחלק מהזמן עבד תחת חוזה ממשלתי, וציין כי אינו יכול לומר את שם המדינה שתחת ממשלתה עבד. גם לא היה בפיו הסבר מניח את הדעת מדוע הוא לא מחזיר את חובותיו למתלוננים, כשלדבריו יש לו מאות אלפי יורו המוחזקים בנאמנות עבורו בחו"ל.

66. גם אותם שני עדים, חבריו של הנאשם, שהתייצבו למתן עדות, מר יאסר ומר אבו ראג'ה, לא ידעו לספר דבר אודות הנאשם מידיעתם האישית. מר יאסר לא ידע למסור דבר אודות לימודיו של הנאשם, ולא ידע לומר שם אחד של חברה בה עבד הנאשם או שהוא קשור עמה. הוא לא ידע לספר על בנק אחד בו מוחזקים כספים של הנאשם. מר אבו ראג'ה, גם הוא, לא ידע לומר דבר אודות מקום לימודיו של הנאשם, החברות בהן הוא עבד, או כל מידע אחר. למעשה הדבר היחיד שאמר מר אבו ראג'ה היה, כי הוא נהנה לשמוע את הנאשם מספר סיפורים, אותם הצליח להבין לדבריו,

אף שהוא אינו מבין את השפה האנגלית בה דיבר עמו הנאשם. ואכן, הדבר היחיד שעלה בידי הנאשם להוכיח באמצעות עדיו היה כי הוא "מספר סיפורים".

67. גם טענתו, כי המתלוננים קליימן, מנדיק וריבואה קשרו כנגדו קשר בשיתוף הפרקליטות, נטענו - כמו שאר טענותיו - בעלמא. הבטחותיו, כי בעתיד הוא יציג שמות ופרטים עובדתיים שיתמכו בכך, נותרו ללא כיסוי. אכן, מר קוסטלו סיפר כי הגיע לתחנת המשטרה והמתין בחוץ עד שיקבלו אותו, כשלפתע, הגיע אליו חוקר ושאל אותו אם הוא מכיר אדם בשם (שמו של הנאשם), והוא השיב בחיוב. הוא שאל את החוקר מה הבעיה בכך, והחוקר השיב לו כי הם עוקבים אחר הנאשם. נכון גם, שמר מנדיק ציין כי אדם מסוים, שהוא אינו זוכר את שמו, אמר לו שהנאשם הונה את מר קליימן כדרך שהוא הונה אותו, ומסר לו את מספר הטלפון של מר קליימן, וכך הוא יצר קשר עם מר קליימן. ונכון גם, כי מר מנדיק גם היה זה שליווה את מר ריבואה למשטרה להגשת התלונה, לאחר שלטענתם הם הכירו באקראי, אך בכל אלו אין כדי להטיל ספק במהימנות עדויותיהם של המתלוננים, שעה שכל אחד מהם העיד על אירוע אחר ולא ידע לומר דבר על שארע לחברו. מה גם, שכאמור, עדויותיהן אינן שנויות במחלוקת. הנאשם עצמו מודה בקבלת הכספים מהם, והמחלוקת נוגעת למצגים שהציג בפניהם הנאשם ושעל בסיסם הם מסרו לו את הכספים. פשיטא, כי אין בעובדות האמורות בדבר הקשר בין המתלוננים, במועד המאוחר לביצוע העבירות, כדי להניח תשתית כלשהי לטענה בדבר קשירת קשר בשיתוף המשטרה והפרקליטות. אדרבה, הנאשם הגיש תמלולי הקלטות של שיחות שניהל עם מר קוסטלו ומר ריבואה. מהקלטות אלו ביקש ללמד כי הם אינם עומדים מאחורי העדויות שמסרו בבית המשפט. מבלי להתייחס לקבילות הקלטות אלו, ולמשמעות שיש לביצוע שיחות אלו על ידי הנאשם, גם אם אקבל את טענת הנאשם כי מדובר בהקלטות אותנטיות, כל שניתן ללמוד מהן הוא, כי אין כל תשתית ויסוד לטענה של הנאשם, כי מתלוננים אלו "עשו יד אחת" עם המשטרה והפרקליטות כנגדו. אדרבה, מההקלטות נלמד כי המתלוננים חפצו בקבלת הכספים שמסרו לנאשם, הא ותו לא, ואף אין להם כיום כעס כלפיו.

68. עדותו של הנאשם הותירה רושם בלתי מהימן לחלוטין. ניכר היה, שהוא אינו חושף דבר, כי אם רק מבקש לדחות את חשיפת העובדות שלכאורה קיימות, שוב ושוב. כל סיפוריו נתגלו כסיפורי בדים, שאין מאחוריהם מאומה. במובן מסוים, הנאשם נהג בבית המשפט כדרך שנהג בפני המתלוננים ושאר חבריו, דוגמת מר יאסר ומר אבו ראג'ה, סיפר אין סוף סיפורים מבלי שהציג להם ולו ראייה אחת.

69. השתכנעתי מעבר לכל ספק, כי כבר בעת הצגת המצגים בפני המתלוננים, לא היה בכוונת הנאשם להקים חברות, לפתוח חשבונות השקעה, לספק דרכון דיפלומטי, או להמיר המרות בשערי המרה טובים.

מכאן לדיון מפורט באישומים השונים.

באשר לאישום הראשון.

70. בעניין זה, במסגרת הקמת החברה במשותף, הציג הנאשם מצג במסגרת מסמך המתאר את פרופיל מייסדי החברה (הנאשם ומר קליימן, ת/1), לפיו הוא עולה חדש ויש לו שלוש אזרחויות נוספות. כן הציג מצג, באותו מסמך, לפיו הוא עוסק כיום תחת חוזה ממשלתי מסווג וכי הוא עסק בעבר, בין היתר, בבנקאות של השקעות (בשנים 2001 - 2004), ושימש כקצין מבצעים במשרד ממשלתי. כמו כן, השכלתו היא בתכנון מקרקעין ובבנקאות. ברם, לא הוצג כל מסמך שיש בו כדי לאשש ולומשהו מהאמור. גם לא הוצג כל מסמך שיש בו כדי לתמוך באפשרות שהנאשם אכן פעל

להקמת חברת BHI, מלבד יצירת המסמך האמור (ת/1).

71. הנה כי כן, דווקא המסמך המתאר את תנאי הקמת חברת BHI (ת/2), אליו צורף העתק של שיק על סך של 14,000 ₪ שמסר הנאשם למר קליימן, מצביע על הדרך בה פעל הנאשם לרכוש את אמונם של האנשים אותם הונה ולבסס את מצגי השווא שהציג כלפיהם. בדומה רשם הנאשם שיק בסך של 24,500 ₪ כשיק בטחון אותו מסר למר קליימן כנגד שני שיקים שמר קליימן מסר לנאשם כתמורה לשליטה במניות החברה שתוקם (ת/3).

72. לדברי הנאשם, החברה אותה ביקש להקים יחד עם מר קליימן, לא קמה בסופו של יום מאחר ולמר קליימן היו תכניות אחרות. ואולם, כשנתבקש להסביר כיצד הייתה פועלת החברה, הוא הבהיר כי הוא היה אמור להביא מחו"ל אינפורמציה על אנשים באמצעות קשריו עם חברות ואנשים בחו"ל, אנשים בעלי נגישות למידע, אנשים שגם יכולים היו לסדר עבורו דרכון דיפלומטי. ברם, על אף שהנאשם הצהיר פעם אחר פעם כי יביא ראיות ליכולותיו אלו - למעשה, עד סוף ההליך, לא הובאה על ידו כל ראיה שכזו. בפועל, הוא אף לא פרט דבר בעניין זה בעדותו. כשנשאל מה עשה בכסף שהעביר לו מר קליימן לצורך הקמת החברה (ת/3) השיב כי רכש באמצעותו מכשירי טלפון, כרטיסים לטלפונים, וכן שילם לפייר לביא כ-24,000 ₪, ובנוסף שילם לעו"ד זריפי. גם לטענות אלו לא הובאה כל אסמכתא.

73. מר קליימן ציין, כי הנאשם ידע כי הוא מצוי במצב אישי-כלכלי פגיע, ולא מצאתי מקום להטיל ספק בעדותו זו. הנאשם ניצל מצב דברים זה, הולך שולל את מר קליימן וגרם לו לבטוח בו ולמסור לו מכספו. כל זאת, מבלי שיש מאחורי הבטחותיו וסיפוריו של הנאשם מאומה.

74. במעשיו אלו, הנאשם קביל ממר קליימן דבר במרמה ואני מרשיעו בעבירה זו במסגרת האישום הראשון.

באשר לאישום השני.

75. בהסכם שנחתם בין הנאשם ומר קליימן (ת/4) התחייבו שני הצדדים להשקיע סכום זהה. מר קליימן העביר, כמוסכם, סך של 200,000 ₪ מחשבונו בבנק לאומי לחשבון של הנאשם בבנק ירושלים (ת/5). אל מול זאת, לא הוצג כל מסמך שיש בו כדי ללמד על השקעת כספים אלו על ידי הנאשם כפי שהוסכם, ואף לא הוצג כל מסמך שיש בו כדי ללמד על הפקדת סכום דומה לחשבון מצדו של הנאשם. למעשה, בחקירתו הנגדית, אישר הנאשם כי בחשבון שפתח ולשם הפקיד את הכסף שמסר לו מר קליימן, הוא לא הפקיד סך של 200,000 ₪ משלו. ברם לדבריו, לא הייתה הסכמה שכזו, כי אם רק על כך שהוא ישקיע בחו"ל 200,000 ₪. כשנדרש לכך, שבהסכם (ת/4) מדובר על הפקדה לחשבון משותף השיב, כי באותה עת לא ידע עברית והוא סמך על עו"ד יורם זריפי שכתב בדיוק את שהסכימו ביניהם. קשה לקבל את הטענה, כי איש עסקים ממולח ומנוסה, כפי שהנאשם ניסה להציג את עצמו, יחתום על מסמך בלי להבין את תוכנו. מה גם, שכאמור, לא הובאה כל ראיה על השקעת סך של 200,000 ₪ מצד הנאשם במקום כלשהו, בארץ או בחו"ל. המסמכים היחידים שהוגשו הם מסמכים בהם הנאשם דיווח למר קליימן על מצב ניהול החשבון ושהיה בהם להצביע לכאורה על רווחים (ת/7). בשיחה עם מר קליימן ביום 11.06.12, דיווח לו הנאשם כי בחשבון ישנם כ-290,000 ₪ (הקלטת השיחה - ת/9 ותמלולה - ת/43). ברם, התברר, כבר בעדותו של הנאשם במשטרה (הודעה מיום 30.01.13, ת/20, שורה 37), כי מדובר במסמכים שנערכו על ידי הנאשם עצמו, ושאינם לפרט היכן, ואם בכלל, בוצעו ההשקעות. כשנתבקש להציג מסמכים בנקאיים התומכים באישורים הללו (שם, שורה 40), השיב בחיוב. ברם מסמך שכזה לא הוצג, לא במשטרה ולא בבית המשפט. מסמכים אלו נועדו להציג מצג שווא אודות רווחים כביכול שנוצרו במסגרת ההשקעה. אכן, בבית המשפט הנאשם טען, כי מדובר בדיווח של "ליבוביץ". ברם, מיהו אותו "ליבוביץ",

מה הקשר שלו לכספים שמר קליימן מסר לנאשם, מדוע שמו של אותו "ליבוביץ" כלל אינו מופיע על המסמך - לא הוברר. למותר לציין, כי אותו "ליבוביץ" לא התייצב למתן עדות.

76. עוד במסגרת ההסכם שנחתם בין הנאשם ומר קליימן באשר להשקעה זו (ת/4), הציג עצמו הנאשם ב"הואיל" הראשון כ"בעל רישיון לייעוץ בהשקעות וסחר בניירות ערך וסחורות" וכי יש לו ניסיון ב"מתן שירותים פיננסיים נרחבים לרבות ניהול תיקי השקעות עבור מוסדות ואנשים פרטיים". כאמור, גם להצהרותיו אלו של הנאשם בפני מר קליימן, לא הונחה תשתית ראייתית כלשהי.

77. גם באישום זה, פעל הנאשם בהצגת מצגי שווא בפני מר קליימן ועל בסיסם קיבל דבר במרמה. אני מרשיע אותו, אפוא בעבירה של קבלת דבר במרמה גם במסגרת האישום השני.

באשר לאישום השלישי.

78. בהתייחס לאישום זה, הנאשם שלל בחקירתו במשטרה כי הבטיח למר קליימן דרכון דיפלומטי (ת/20, שורה 51), אך אישר כי קיבל ממר קליימן כ-36,000-37,000 דולר באמצעותם הוא התכוון לספק למר קליימן דרכון דיפלומטי באמצעות קשריו עם אנשים שיכולים לעזור לו לקבל תפקיד דיפלומטי (פירוט התשלומים ששולמו למטרה זו נרשמו על ידי הנאשם במסמך שנמסר למר קליימן (ת/8), כך לפי עדותו של מר קליימן, שלא נסתרה). בהמשך, נתבקש מר קליימן על ידי הנאשם להוסיף כסף על הסכומים שכבר שילם עבור הדרכון (השיחה שב-ת/9 ותמלולה - ת/43, עמ' 9-8 לתמלול). לאמירה זו, בדבר יכולתו של הנאשם להשיג דרכון דיפלומטי עבור מר קליימן, לא הוצג כל בסיס. לא הוצג כל מסמך, ולא הובא כל עד, שיש בו ללמד כי ביכולתו של הנאשם היה להשיג עבור מר קליימן דרכון דיפלומטי. לא הובאה כל ראיה שתלמד כי הכספים שמר קליימן מסר לנאשם למטרה זו הועברו לידי מאן דהו, וודאי לא למי שאמור היה לדאוג להוצאת הדרכון, כפי שטען הנאשם.

79. גם באישום זה אפוא, הנאשם קיבל דבר במרמה ואני מרשיעו בעבירה נוספת של קבלת דבר במרמה.

באשר לאישום הרביעי.

80. מר מנדיק סיפר כאמור, כי הנאשם, ששמע ממנו על עבודתו כנהג מונית בחו"ל המגיע לישראל עם כסף בריטי, הציע לו שער חליפין גבוה יותר מזה שעלה בידו להשיג. לאור מצג זה, מסר מר מנדיק לנאשם כספים להמרה. פעם ראשונה, אכן הביא לו הנאשם כספים כמובטח, ואולם בפעם השנייה, התמורה לא הגיעה למר מנדיק. גם בעניין זה, עוד בחקירתו במשטרה, בעניינו של מר מנדיק, ביום 13.05.13 (ת/24 ו-ת/25) לא מסר הנאשם דבר אודות החלפן עמו לכאורה עבד ולו מסר את הכסף הבריטי שקיבל ממר מנדיק. לא שם ולא כתובת. אכן, בחקירתו בעניינו של מר ריבואה, ביום 13.10.17 (ת/26) הוא כבר מסר את שמו של החבר שאצלו לכאורה החליף מטבע זר, וציין כי שמו מרדכי, אך סרב למסור את שם משפחתו או כל פרט אחר אודותיו (שורה 25). בסופו של יום, גם בעניין זה, הטענה כי הכספים שמסר לו מר מנדיק לצרכי המרה, נמסרו לצד ג' כלשהו למטרה זו אך הם לא הוחזרו לנאשם על ידי אותו חלפן שנעלם, נטענה בעלמא ללא אסמכתא כלשהי. לא הוצג כל מסמך המלמד על כך שהנאשם מסר את הלירות שטרלינג שמר מנדיק מסר לו לצרכי המרה, ואף לא נמסר שמו של מי שנמסרו לו הכספים לצרכי ההמרה. עובדה זו, של אי מסירת שמו של החלפן לו מסר את הכספים שקיבל ממר מנדיק, המלמדת כי אין כל ממש בגרסה זו, מתעצמת נוכח העובדה כי בחקירתו ביום 15.04.29, ברשות המיסים (ת/37) הוא כן מסר את שמות החלפנים ובתי העסקת להמרת

מטבע אצלם המיר סכומי כסף לא מבוטלים בשנים 2010 עד 2015, לפחות ארבעה שמנה את שמותם, אך את שמו של החלפן לו מסר את כספיו של מר מנדיק, סרב לומר. יצוין, כי בחקירתו יום קודם לכן ברשות המיסים, ביום 28.04.15 (ת/36), הוא ציין כי הוא "עובד רק מול צ'יינג' אחד שלא נמצא בירושלים". את שמו כמובן, סרב למסור.

81. אכן, בהודעתו הראשונה של מר מנדיק במשטרה מיום 21.03.13 (נ/5) הוא טען כי הכספים שמסר לנאשם נמסרו לו כהלואה. רק מאוחר יותר, בהודעתו מיום 7.07.14 (נ/5) נטען על ידו כי הכספים נמסרו לצרכי המרה. הנאשם טען כי מר מנדיק שינה גרסתו נוכח שיחותיו עם מר קליימן, בין מסירת ההודעה הראשונה לשנייה. לעומת זאת, מר מנדיק תלה את שנרשם מפיו בהודעה הראשונה, כאילו מדובר בהלוואה, באי הבנה של החוקר את דבריו שכן החקירה התנהלה בשפה האנגלית. לטענה זו יש בסיס של ממש, שכן הנאשם עצמו, עוד בחקירתו במשטרה ביום 13.05.13 (ת/24) שלל את האפשרות כי נטל הלוואה ממר מנדיק ועמד על כך כי הכספים שקיבל ממר מנדיק היו לצרכי המרה. הדעת נותנת, כי מאחר וחלף זמן ממסירת הכסף הבריטי לידי הנאשם ועד להחזרת התמורה בכסף ישראלי לידיו של מר מנדיק, הצדדים ראו בתקופה זו כ"הלוואה". הראייה, כי את המסמך שמתעד את התחייבות הנאשם להשיב למר מנדיק את הכספים שהגיעו אליו - כך לפי עדות הנאשם עצמו - לצרכי המרה, מסמך שנחתם על ידי הנאשם זמן רב לאחר שלא השיב את התמורה למר מנדיק, הכתירו הצדדים כ"LOAN AGREEMENT".

82. בכתב האישום נטען, כי בפעם השנייה שמסר מר מנדיק כספים להמרה לידי הנאשם הוא ביקש מהנאשם שימסור לו את שעונו כבטוחה. מהמסמך עולה כי מסירת השעון הייתה מאוחרת למסירת הכספים, והשעון נמסר למר מנדיק לאחר שהוא הביע את חששו לגורל הכספים שעל הנאשם להשיב לו (ת/15), ואולם, כך או כך, לא הוכח בסופו של יום כי מדובר בשעון מזויף.

83. בשולי הדיון באישום זה יצוין, כי כאמור, לאחר שההליך נקבע להגשת סיכומים, ויום לאחר המועד שנקבע להגשת סיכומי הנאשם, הגיש הנאשם בקשה להגשת הקלטה של שיחה שלו עם מר מנדיק ביום 29.08.19. באותה שיחה, נשמע הנאשם כשהוא מסכים לשלם למר מנדיק 30,000 ₪ ובנוסף הוא לוחץ על מר מנדיק להתלוות אליו לחנות של "רולקס" במדרחוב ממילא, שם לפי טענת מר מנדיק נאמר לו שהשעון שהנאשם מסר לו מזויף. לטענת הנאשם, הוא הלך לחנות של "רולקס", מבלי שמר מנדיק הצטרף אליו, הציג להם את השעון ונאמר לו על ידם כי הוא יכול לקבל עליו סך של 48,500 ₪. בניגוד, לטענת הנאשם, לא עולה כלל מהשיחה שלו עם מר מנדיק, כי האחרון חוזר בו מעדותו בבית המשפט.

84. משלא הביא הנאשם כל אסמכתא שיש בה כדי לבסס את הטענה כי הכספים שקיבל ממר מנדיק לצורך המרה (כך לפי דברי הנאשם עצמו, כאמור) נמסרו לחלפן כלשהו, ומשלא הוצג ולו שמו של אותו חלפן, המסקנה היא כי גם במקרה זה, הנאשם הציג מצג שווא שעל בסיסו קיבל כספים. המצג היה יכולתו של הנאשם להשיג עבור מר מנדיק שער חליפין טוב יותר מזה שמר מנדיק השיג, מבלי שעמד דבר מאחורי אמירה זו, ועל יסוד אמירה זו, מסר מר מנדיק כספים לנאשם ואלו - כך יש להסיק בהעדר ראיות לסתור - לא נמסרו מעולם לחלפן כלשהו לצורך המרתם והם נותרו בידי הנאשם.

גם באישום זה, אפוא, אני מרשיע את הנאשם בקבלת דבר במרמה.

בטרם אדון באישום החמישי, אדון באישום השישי שהוא בעל מאפיינים דומים לאישום הרביעי ואף לשלושת האישומים הראשונים.

באשר לאישום השישי.

85. גם מר ריבואה העיד כי לאחר שהכיר את הנאשם באקראי, הציע לו הנאשם שער חליפין גבוה להמרת כספים, כשהוא מציג עצמו כעובד של חברת השקעות בשוויץ. מר ריבואה מסר לנאשם כספים להמרה, בסך של 32,000 ₪ (ת/18), ועדותו של מר ריבואה, כי מסירת הכספים נעשתה על סמך מצגי הנאשם, מהימנה עלי. כאמור, הנאשם לא הציג כל מידע אודות החברה בה עבד, ולא הציג כל ראיה באשר לחלפן אצלו, לפי טענתו, הוא התכוון להמיר את הכספים שקיבל ממר ריבואה, ולא הציג כל ראיה על מסירת הכספים לאותו חלפן, שלפי הטענה נעלם עם הכסף. האמור בפסק דין זה במסגרת הדיון באישום הרביעי, בכל הנוגע לאי חשיפת שמו של החלפן, לו, לכאורה, נמסרו הכספים, נכון גם לאישום זה.

86. באשר להקלטת השיחה של הנאשם עם מר ריבואה ביום 29.08.19 יצוין, כי המחלוקת אינה בשאלה, האם הנאשם נטל כספים ממר ריבואה כשהוא מציג לו מצג שבכוונתו להמיר לו אותם בשער חליפין גבוה יותר מזה שמר ריבואה יכול היה להשיג. השאלה היא האם מדובר היה במצג אמיתי או במצג שווא, שנועד לקבל את הכספים ממר ריבואה. הראיות לכך, אינן מצויות מטבעם של דברים בידי מר ריבואה. פשיטא, כי אין בעובדה שמר ריבואה ציין כי הוא לא חש מרומה בשעת מסירת הכספים כדי ללמד שלא הייתה כאן מרמה. אדרבה, הטענה היא כי הנאשם הציג בפניו מצג שווא וגרם לו, בחכמתו, להאמין במצג שהציג בפניו ולמסור לו על סמך מצג זה את כספו. ברי, כי לו היה מבחין מר ריבואה, בזמן אמת, כי מדובר במצג שווא ובמרמה, הוא לא היה מוסר לנאשם את כספו. ממילא, לא רק שאין באמירות של מר ריבואה בשיחה של הנאשם עמו, כי הוא לא הרגיש מרומה והוא אינו כועס עליו (עמ' 32 לתמלול ההקלטה לעברית, שורה 1084), כדי להכחיש או לסתור את טענת המרמה, אלא שיש בה כדי לחזק את המסקנה שמסירת הכסף על ידו הייתה רק נוכח המצג שהציג בפניו הנאשם. כל זאת, גם אם אלך לשיטת הנאשם. את השאלה האם מדובר במצג שווא או לא, יש לבחון על יסוד כלל הראיות והנסיבות, ואלו כאמור, מובילות למסקנה כי מדובר היה במצג שווא חסר כל בסיס. העובדה כי למר ריבואה אין כעס כלפי הנאשם כיום, לאחר שהוא השיב לו את כספו - כך לפי הטענה וכאמור, מבלי להיכנס לשאלת קבילות ההקלטה - רק מחזקת את המהימנות שיש לייחס למר ריבואה. גם העובדה, כי כל שרצה מר ריבואה היה לקבל את כספו בחזרה, ולא דווקא לבוא חשבון עם הנאשם בדרך של משפט פלילי, ככל שכך הם הדברים, מחזקת את המהימנות שלו.

גם באישום זה, אפוא, קיבל הנאשם דבר במרמה ואני מרשיעו בעבירה נוספת שכזו.

87. אשמתו של הנאשם הוכה אפוא, בבירור, כל אחד מהאישומים הראשון, השני, השלישי, הרביעי והשישי בפני עצמו, בשים לב לעדויות המתלוננים והימנעותו של הנאשם מהצגת ראיות שיש בהן כדי לסתור עדויות אלו. יתרה מזאת, צודקת ב"כ המאשימה בסיכומיה, כי עדויות המתלוננים מחזקות כל אחת מהן את חברתה, ומלמדות על שיטה בה נהג הנאשם, לפיה ביסס יחסי אמון מול המתלוננים, המבוססים על הצגת מצגי שווא, באשר להשכלתו, עיסוקיו, יכולותיו, אמידותו הפיננסית, תוך שתחילה הוא מחזק את דבריו כשהוא נוקט פעולות במטרה לשמר ולחזק את אמונם של המתלוננים בו, ולאחר מכן הוא, כשאמונם בו היה רב דיו, הוא נטל מהם כספים בתואנות שונות, תוך הצגת מצגים שאינם בינם לבין המציאות דבר, והוא נטל את הכספים לעצמו.

באשר לאישום החמישי.

88. באישום זה יוחסו לנאשם עבירת גניבה, עבירת זיוף, עבירה של שימוש במסמך מזויף ועבירה של קבלת דבר

במרמה. נטען, כי הנאשם גנב ממר קוסטלו שני שיקים, מילא בהם את הסכומים 8,750 ₪ ו-9,700 ₪, ואת התאריך 20.10.13 ו-30.10.13 בהתאמה, וחתם עליהם בכזב בשמו של מר קוסטלו. בהמשך, כך נטען, פנה הנאשם למר ואיל וביקש ממנו לפרוט בעבורו את השיק הראשון, תוך שהוא אומר לו, בכזב, כי מדובר בשיק השייך לאמריקאי שחייב לו כסף. מר ואיל הסכים, והנאשם נתן לו את השיק הראשון יחד עם צילום דרכון של מר קוסטלו. בהמשך, מר ואיל פדה את השיק הראשון בסניף של חברת דענא ביריחו, קיבל לידו סך של 8,670 ₪ והעבירו לנאשם. בחלוף כשבוע, פנה הנאשם פעם נוספת למר ואיל וביקש ממנו לפרוט את השיק השני, מסר לו אותו, ומר ואיל פדה את השיק בסניף השני של חברת דענא במזרח ירושלים, קיבל סך של 9,670 ₪ והעביר אותו לנאשם.

אישום זה ביקשה המאשימה לבסס על עדויותיהם של מר מוהנא חאמד מחברת דענא, של מר ואיל ושל מר קוסטלו.

89. אין אפוא, עדות ישירה על גניבת השיקים ממר קוסטלו. אין גם עדות ישירה על מילוי השיק על ידי הנאשם. כל שיש בעדויות שנשמעו בבית המשפט היא עדות של מר ואיל על מסירת השיקים על ידי הנאשם לידיו ופריטתם בחברת דענא, ועדותו של מר קוסטלו כי הוא לא מסר את השיקים לידיו של הנאשם, וכי רק הנאשם יכול היה ליטול ממנו את השיקים.

90. עם זאת, הרשעה יכולה להיות מבוססת על יסוד ראיות נסיבתיות בלבד, זאת כאשר בחינת מכלול הראיות, על פי משקלן הכולל כמארג (ע"פ 334/02 סיבוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.01.03)), והסברי הנאשם במבחני ההיגיון וניסיון החיים, מובילים למסקנה הגיונית אחת ויחידה בדבר אשמתו הגוברת של הנאשם באופן ברור והחלטי על כל תזה חלופית (ע"פ 2697/14 חדאד נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16.09.06)); ע"פ 6864/03 רוקשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 657 (2004); ע"פ 11331/03 קיס נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(3) 453 (2004); ע"פ 4872/98 ברונשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(5) 203 (1999); ע"פ 8962/12 נחמיאס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16.08.31)). כאשר העובדות שהוכחו מתיישבות באופן הגיוני גם עם הסבר אחר, או גם אם נותר ספק בדבר אפשרותו של אותו הסבר, אין להסיק מהן את אשמתו של הנאשם (ע"פ 685/81 אהרוני נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 673 (1983)).

91. הנה כי כן, לפי עדותו של מר חאמד מחברת דענא, אדם בשם ואיל אבו אלהוא, הגיע לסניף ביריחו מסר את השיק וקיבל תמורתו כסף מזומן. בחלוף מספר ימים אותו אדם הגיע עם שיק נוסף, הפעם לסניף במזרח ירושלים, וגם עבורו החברה נתנה לו מזומן. לדבריו, מר ואיל סיפר לו כי הוא השכיר דירה וקיבל את השיקים מהדייר ששמו ... (הנאשם) ואף מסר לו עותק צילום דרכונו של מר קוסטלו. בסופו של יום, העיד מר חאמד, מר ואיל שילם לחברת דענא את שווי השיק, אך הדבר לקח זמן רב, אולי אף יותר משנה.

92. מר ואיל, כאמור טען בעדותו כי אינו זוכר דבר מחקירתו. הוא גם לא זכר דבר לגופו של עניין וטען כי אינו מכיר כלל את הנאשם. הוא גם שלל כי מסר אי פעם כספים כלשהם לחלפן ושלל כי הוא מכיר אדם בשם קוסטלו. בשל כך הודעתו הוגשה לפי סעיף 10א'. בהודעתו במשטרה ביום 17.11.13 (ת/45) סיפר ואיל כי קיבל את שני השיקים מהנאשם. את השיק הראשון פרט בסניף של חברת דענא ביריחו, ואת השיק השני הוא פרט בסניף של חברת דענא בירושלים. הוא ציין, כי בשעת פריטת השיק השני, הנאשם נסע עמו ברכב לסניף של חברת דענא. הוא גם ציין, כי כשהנאשם מסר לו את השיקים הוא מסר לו יחד איתם צילום דרכונו של מר קוסטלו, בעל השיקים.

93. אני סבור כי בכל הנוגע למסירת השיקים לחברת דענא, יש להעדיף את הגרסה במשטרה, שם מסר מר ואיל גרסה ברורה, בעוד בבית המשפט טען כי הוא אלוהוליסט ואינו זוכר דבר. גרסתו במשטרה גם נתמכת בעדותו של מר חאמד, אשר העיד כי מר ואיל הוא זה שמסר את השיקים לחברת דענא, האחד בסניפה ביריחו והשני בסניפה במזרח ירושלים - בדיוק כפי שהעיד מר ואיל במשטרה. עדותו של מר ואיל בבית המשפט כי לא מסר כל שיקים לחלפן, עומדת בניגוד גמור לעדותו של מר חאמד, עדות שלא מצאתי לפקפק בה, שעה שלמר חאמד לא היה כל אינטרס בעניין, בפרט לאחר שאישר כי קיבל את תמורת השיקים מידי מר ואיל, גם אם בחלוף זמן ארוך. אני קובע אפוא, כי מר ואיל מסר את השיקים לידי חברת דענא וקיבל את תמורתם.

94. ברם, השאלה העיקרית שיש לבחון היא, האם יש לקבל את גרסתו של מר ואיל במשטרה לפיה קיבל את השיקים מידי הנאשם. גרסה אותה גם הטיח בפני הנאשם בעימות שנערך ביניהם ביום 17.11.13 (ת/29).

95. בעניין זה יצוין, כי הנאשם אישר בחקירתו במשטרה כי הוא מכיר את מר ואיל (ת/27, שורה 31). הוא גם אישר כי החזיק בידיו עותק של הדרכון של מר קוסטלו (ת/27, שורה 57). לצד זאת הוא הכחיש כי נטל שיקים ממר קוסטלו וכי מסר שיקים לידי מר ואיל.

96. לצד זאת, מר קוסטלו עמד על כך שהוא לא מכיר את מר ואיל ומעולם לא מסר לידי שיקים. גם מר ואיל שלל היכרות עם מר קוסטלו בעדותו במשטרה (ת/45). מר קוסטלו גם ציין כי רק הנאשם היה יכול לגנוב אותם מפנקס השיקים שלו, כיוון שבאותו זמן, לא היה לו קשר עם אנשים אחרים. לדבריו, הנאשם היה מגיע לביתו כמעט מידי יום, והוא ידע שהוא מחזיק בפנקס שיקים. ברם לצד זאת בסופו של יום הוא אישר כי הגם שהנאשם ישן בביתו פעם אחת, גם בנו ישן שם פעם אחת, וגם חבר נוסף שלו בשם לייב. הוא גם אישר כי בעבר הוא מסר שיק לנאשם אך נרשם עליו שהוא מבוטל. באותה הזדמנות הוא גם מסר לידי הנאשם צילום של הדרכון שלו.

97. נדמה, כי יהיה זה מרחיק לכת לקבוע רק על סמך עדותו של מר קוסטלו - שיותר ממה שיש בה, אין בה - כי הנאשם הוא זה שנטל ממנו שיקים מביתו ללא רשות. בפרט, כאשר מר קוסטלו אישר כי שמע מאנשים אחרים על מעשי מרמה של הנאשם, ובעיקר - לאחר שהוא ציין, כי שמו של הנאשם כחשוד בגניבת השיקים לא הועלה על ידו אלא רק לאחר שמי מהחוקרים במשטרה העלה אפשרות זו בפניו וציין בפניו כי הנאשם חשוד במעשי מרמה וכי המשטרה עוקבת אחריו. בנסיבות אלו, קשה לקבוע ממצאים על סמך עדותו של מר קוסטלו, בפרט שלטענתו, הנאשם חב לו כספים שנתן לו כהלוואה והם לא הושבו לו.

98. לכן, ממילא, אין משמעות לדברים שמסר מר קוסטלו בשיחה המוקלטת עם הנאשם ביום 29.08.19. שכן, מר קוסטלו לא טען מעולם כי הבחין בנאשם נוטל את השיקים מביתו. הוא חשד בו, ואפשר שחשד זה אכן התחזק אצלו, או אולי אפילו נולד אצלו מלכתחילה, לאחר ששמע מהחוקר את שמו של הנאשם והמיוחס לו ביחס לאנשים אחרים. שכן, ממילא, כאמור, איני סבור כי יש בעדותו של מר קוסטלו, ולמעשה בסברה שלו בלבד, כדי להביא לידי קביעה כי הנאשם נטל מביתו את השיקים. אציין רק, כי על אף ניסיונותיו הרבים של הנאשם, לאחר שלפי הטענה השיב לו את כספו, להוציא ממר קוסטלו אמירה לפיה אין בלבו כל חשד כלפי הנאשם, בסופו של יום מר קוסטלו אומר לנאשם (שורה 225 לתמלול בעברית) כי "אפילו אם עשית זאת או לא עשית זאת... הכסף... אני סולח לך... זה כבר נשכח, בן אדם".

99. לצד זאת, אני סבור כי מכלול הראיות מביא למסקנה כי הנאשם הוא זה שמילא את הסכומים בשיקים של מר קוסטלו וחתם עליהם בכזב בשמו. לאחר מכן הוא מסר אותם למר ואיל על מנת לקבל את תמורתם. משאין מחלוקת גם כי מר קוסטלו לא מסר שיקים אלו לידי הנאשם, המסקנה היא כי הנאשם גנב את השיקים, זייף את תוכנם וקיבל את תמורתם במרמה. ואפרט.

100. הנה כי כן, אין מחלוקת כי הנאשם קיבל את צילום הדרכון של מר קוסטלו מידי, ולא ניתן כל הסבר לדרך בה יכול היה להגיע צילום דרכונו של מר קוסטלו לידי מר ואיל, שעה שהן מר ואיל והן מר קוסטלו שללו כל קשר ביניהם. ההסבר היחיד העומד בפני בית המשפט היא עדותו של מר ואיל שהנאשם הוא זה שמסר לו את צילום הדרכון.

101. אכן, לצורך הגנתו הסתייע הנאשם בעדותו של יאסר אשר העיד כי ואיל סיפר לו שהוא קיבל שני שיקים מתייר אמריקאי בשם קוסטלו והוא מעוניין לפרוט אותם. ואולם, לא ניתן לתת אמון בגרסת יאסר. שכן, תחילה העיד יאסר רק כי ואיל אמר לו כי הוא קיבל את השיקים מתייר אמריקאי והוא נסע יחד עם ואיל לפרוט אותם, ולאחר מכן בחקירתו הנגדית כבר ציין כי ראה את העברת שני השיקים מידי של קוסטלו, אשר היה עמם ברכב, לידי ואיל. בעדותו הראשית דיבר על תייר אמריקאי ובחקירתו הנגדית כבר ידע לומר כי מדובר על מר קוסטלו, אותו הוא כבר הכיר קודם לכן. בהמשך שוב שינה גרסתו ואמר כי זו הייתה פעם ראשונה שפגש את קוסטלו, שהציג את עצמו בפניו. לא רק שמדובר בגרסה מתפתחת, אלא שהיא עומדת בסתירה לעדותו של מר חאמד, בה כאמור, לא ראיתי מקום לפקפק, וכפי שעולה גם מהמסמכים, שני השיקים לא נמסרו ביחד לחברת דענא. עדותו של יאסר כי שני השיקים נמסרו על ידי קוסטלו לואיל דקות ספורות לפני שואיל פרט אותם בסניף של חברת דענא במזרח ירושלים אינה מסתדרת עם עובדות אלו.

102. לצד העובדה, כי הנאשם הצטייד בעדות שקרית, דבר העומד לחובתו, ומחזקת את הראיות כנגדו, עומדת גם העובדה כי הנאשם בחר שלא להשלים את חקירתו הנגדית, וכפועל יוצא מכך, הוא לא נחקר בכל הנוגע לאישום החמישי. בהתאם להלכה הפסוקה, חקירה נגדית שנמנעה בשל סירובו של העד להיחקר, דינה של חקירתו הראשית "כאילו לא ניתנה" (ע"פ 631/76 **אביטן נ' מדינת ישראל**, פ"ד לא(3) 527 (1977)) והיא "תימחק" כאילו לא ניתנה כלל ובית המשפט יתעלם ממנה (ע"פ 1632/95 **משולם נ' מדינת ישראל**, פ"ד מט(5) 534 (1996); ע"פ (מחוז-ת"א) 71883/06 **פבריקנט נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.07.07)). אמנם ייתכנו מקרים בהם ניתן יהיה לתת משקל לעדות ראשית גם מקום בו העד סרב להיחקר בחקירה נגדית, כאשר החקירה הראשית הייתה מפורטת דיה ובית המשפט התרשם כי יש אמת בדבריו של העד. ואולם, במקרה זה בעדותו הראשית כל שציין הנאשם בהקשר זה של האישום החמישי היה כי מעולם לא שהה לבדו בדירתו של מר קוסטלו ושלל את הטענה כי מר קוסטלו נתן לו את מפתח דירתו. הימנעותו של הנאשם מלהעיד בבית המשפט, היכולה לשמש כ"סיוע" במקום בו הוא נדרש, יש בה לתמוך במכלול הראיות המפלילות והיא מהווה כשלעצמה ראייה נוספת המצטברת למסת הראיות הנסיבתיות (יעקב קדמי, **על הראיות** (מהדורת תש"ע), חלק שלישי, עמ' 1462).

103. בהעדר כל אפשרות סבירה אחרת שיש בה כדי להסביר את הימצאות השיקים וצילום דרכונו של מר קוסטלו, שאין מחלוקת שצילום של הדרכון היה בידי הנאשם, בידי מר ואיל, ובשים לב למכלול הראיות שפורטו בעניין זה, ואי מסירת גרסה מלאה מצד הנאשם, אני סבור כי הוכח מעבר לספק סביר כי הנאשם גנב את השיקים מידי של קוסטלו, מילא את תוכנם ומסרם לידי מר ואיל, על מנת לקבל את תמורתם מידי חברת דענא.

באשר לאישום השביעי.

104. בעת עיכובו של הנאשם ביום 27.04.15, שעה שיצא מבית המלון וולדורף אסטוריה בירושלים, נתפס עליו כסף מזומן, שטרות יורו בסך כולל של 102,200 יורו ובנוסף שטרות שקלים בסך כולל של 190,000 ₪ (דו"ח פעולה - ת/31 ו-ת/32). בחקירתו ביום 27.04.15 (ת/34 ו-ת/35) טען הנאשם כי מקור הכספים בעבודתו בחברה בהונג קונג, שם הוא עובד משנת 2015, אך הוא סרב למסור את שמה של החברה. גם בחקירתו ביום 28.04.15 (ת/36) הוא סרב למסור כל פרט שיש בו כדי לתמוך בסיפוריו, לא אודות החברה בה הוא עובד, לא אודות החלפן שברח עם כספו בשנת 2013, ולא על הכשרתו ורישיונותיו.

105. בסופו של יום, הנאשם הודה כי לא דיווח מעולם לרשויות המס אודות הכנסותיו, בכלל זה בשנת 2015, כפי שגם עולה מפלטי המחשב ומהטבלאות שערך החוקר שמעיה בדבר הכספים שהנאשם קיבל מה"ה קליימן, קוסטלו, מנדיק וריבואה (ת/39 ו-ת/40), ואף לא דיווח על הסך של 100,000 יורו אשר היו ברשותו בעת שהגיע לישראל בשנת 2010 (ת/36). מהעדויות עלה, כי הנאשם לא דיווח על הכנסותיו שלו מידי המתלוננים, לא ניהל ספרים ולא שילם מס. ההלכה היא, כי הכנסה ממקור בלתי חוקי או בלתי מוסרי מהווים הכנסה החייבת במס (ראו, למשל: ע"א 4157/13 דמארי נ' פקיד שומה רחובות (פורסם בנבו, 3.02.15)). לא למותר לציין, כי גם טענותיו של הנאשם ששילם מס בהולנד ובגרמניה לא זכו לתימוכין כלשהם.

106. בנסיבות אלו, גם אין כל ממש בטענת הנאשם בסיכומיו, מיום 22.01.20, כי הסכומים שיוחסו לו כהכנסה שלא דווח עליה לרשויות המס ולא שולם מס בגינה. המאשימה ייחסה לנאשם כהכנסה את הכספים שקיבל מהמתלוננים וכספים שנתפסו אצלו והוא לא ידע, או לא רצה להסביר את מקורם או לצרף אסמכתא שיש בה ללמד על מקורם. בנסיבות אלו, משעה שהנאשם לא דיווח על הכספים ולא ניהל ספרים, אין מקום להתיר ניכוי הוצאות.

107. משכך, אני מרשיע את הנאשם בארבע עבירות של מרמה ערמה או תחבולה לצורך השתמטות מתשלום מס, בהתייחס לשנות המס 2011, 2012, 2013 ו-2015.

סופו של יום אפוא, אשמתו של הנאשם הוכחה מעבר לכל ספק סביר בכל האישומים שעמדו כנגדו, ואני מרשיע אותו בהם.

ניתנה היום, א' שבט תש"פ, 27 ינואר 2020, במעמד המתייצבים.